

Vytvoření „rozhodujících trhů“ pro nízkoemisní výrobky a materiály

Překážky a příležitosti zelených veřejných
zakázek

Autoři:

Tadeáš Rulík

Benjamin Hague

Srpen 2025

Autoři by rádi poděkovali European Environmental Bureau za podporu tohoto projektu. Interpretace dat, použité zdroje a závěry a doporučení obsažené v tomto policy paperu jsou výhradní odpovědností autorů.

S podporou:

European Environmental Bureau (EEB)

© Institut Cirkulární Ekonomiky, z.ú. (INCIEN)

Text © Tadeáš Rulík, Benjamin Hague, 2025

Shrnutí

Odvětví ocelářství, cementářství a výroba dalších průmyslových materiálů tvoří páteř národní infrastruktury a průmyslové výroby, zároveň však představují jedny z nejvýznamnějších zdrojů emisí skleníkových plynů (GHG). Jen výroba oceli a cementu je odpovědná za přibližně 14 % celosvětových emisí GHG a téměř 10 % těch v EU. S ohledem na tuto environmentální zátěž, ale i významné zaměstnanecké a ekonomické vazby, je transformace těchto sektorů zásadní výzvou pro dosažení klimatických cílů a konkurenceschopnost EU i ČR.

Region střední a východní Evropa (CEE) vyniká silnou průmyslovou základnou, vysokou mírou materiálové a energetické náročnosti a zároveň strukturální ekonomickou závislostí na těžkém průmyslu. Tato kombinace však zároveň skýtá značný potenciál pro to, aby se země regionu staly klíčovými pilíři evropské transformace směrem k nízkoemisní a cirkulární výrobě. Pro realizaci tohoto přechodu je však zapotřebí vytvořit podmínky pro vznik tzv. rozhodujících trhů (lead markets), které umožní výrobcům bezpečně a ekonomicky smysluplně přejít na nízkoemisní výrobu. Klíčovým nástrojem pro rozvoj těchto trhů je zelené veřejné zadávání (Green Public Procurement – GPP), tedy mechanismus, který umožňuje veřejnému sektoru využít svou kupní sílu k podpoře udržitelnějších a inovativnějších výrobků a řešení.

Mezinárodní kontext posledních let ukazuje rostoucí důraz evropských politik na uplatnění GPP jako strategického nástroje transformace. Mezi nejvýznamnější dokumenty patří Draghiho zpráva z roku 2024 o budoucnosti evropské konkurenceschopnosti a následný návrh Clean Industrial Deal (CID) z roku 2025. V posledních letech zároveň vzniklo několik studií poukazujících na potenciál GPP pro transformaci průmyslu a stavebnictví, mimo jiné od organizací Agora Industry, Bellona a ECOS. Tyto rámce a studie označují vznik rozhodujících trhů pro nízkoemisní materiály a technologie jako klíčový předpoklad k dekarbonizaci průmyslu při zachování konkurenceschopnosti a odolnosti evropského hospodářství. Zásadní roli v tomto přechodu hraje i cirkulární ekonomika – nejen z hlediska recyklace, ale také z pohledu širších opatření zaměřených na materiálovou účinnost, využívání druhotných surovin a nízkoemisních materiálů, design výrobků pro delší životnost a redukci spotřeby primárních zdrojů.

Tento dokument se zaměřuje především na roli veřejných zakázek při vytváření poptávky po základních nízkoemisních materiálech a výrobcích – zejména oceli, cementu a betonu – a jejich uplatnění ve dvou klíčových sektorech: stavebnictví a dopravě. Ve stavebnictví, které v EU odpovídá za více než 70 % spotřeby cementu a 36 % spotřeby oceli, představují veřejné zakázky více než 30 % všech stavebních investic. Právě zde nabízí GPP významný pákový efekt pro formování trhu a snižování tzv. zabudovaných emisí, tj. emisí vznikajících během celého životního cyklu stavebních materiálů – od těžby a zpracování surovin až po demolici budov. Tento přístup začíná

být stále více reflektován i v nové evropské legislativě (např. směrnice o energetické náročnosti budov – EPBD, či nařízení o stavebních výrobcích – CPR). V automobilovém průmyslu, který je po stavebnictví druhým největším spotřebitelem oceli v EU, hraje GPP roli spíše podpůrnou. Veřejné zakázky na vozidla představují menší část trhu, přesto ale mohou posloužit jako důležitý signál pro trh a dobrý příklad pro soukromé investory. Klíčovým hybatelem zde však budou zejména soukromé závazky odběratelů (např. automobilky), které se prostřednictvím dlouhodobých kontraktů na odběr zelené oceli či recyklovaných materiálů mohou podílet na vytvoření stabilní poptávky.

Aby však zelené veřejné zadávání mohlo naplnit svůj transformační potenciál, je třeba překonat několik systémových bariér. Mezi nejzásadnější patří:

- nedostatečné využívání kvalitativních a environmentálních kritérií při hodnocení nabídek,
- nízká míra odborné kapacity u zadavatelů,
- chybějící závazky a národní cíle v oblasti GPP,
- a absence funkčního monitoringu dopadů GPP.

Tato studie shrnuje prioritní opatření, která mají vést k posílení systémového rámce na evropské úrovni a zároveň nabízí sadu opatření a doporučení v českém kontextu, vycházející z příkladů dobré praxe v jiných zemích EU :

1. Nastavení strategických cílů pro GPP na národní úrovni.
2. Budování kapacit na straně zadavatelů veřejných zakázek.
3. Podpora revize stávajících norem.
4. Prohloubení spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem a podpora pilotních projektů.
5. Nastavení finanční podpory a jiných pobídek pro použití nízkoemisních materiálů v GPP.

Závěrečná část dokumentu obsahuje příklady dobré praxe z členských států EU i ČR, které dokládají, že GPP může fungovat nejen jako klíčový nástroj pro podporu poptávky nízkoemisních materiálů a výrobců a nabízí tak příležitost k celkové modernizaci průmyslové a stavební politiky.

Pokud bude GPP zasazeno do jasného strategického rámce, vhodně legislativně a institucionálně ukotveno a propojeno s dalšími klimatickými a průmyslovými politikami, může sehrát klíčovou roli v přechodu k udržitelnému, konkurenceschopnému a klimaticky neutrálnímu hospodářství v celé Evropě.

OBSAH

Shrnutí	3
1. Kontext - Rozhodující trhy jako klíč k dekarbonizaci průmyslu a stavebnictví	5
Úvod do problematiky	6
Role rozhodujících trhů ve stavebnictví	7
Co je to zelené veřejné zadávání?	8
Síla zeleného veřejného zadávání	9
Role soukromého sektoru	11
2. Politický a legislativní rámec pro veřejné zakázky v EU	13
Směrnice o veřejném zadávání	13
Dobrovolná kritéria EU na GPP	14
EU Taxonomie	15
Směrnice o energetické účinnosti budov	16
Nařízení o stavebních výrobcích	16
Nařízení o ekodesignu udržitelných výrobků	17
Dohoda o čistém průmyslu	18
3. Politický a legislativní rámec pro veřejné zakázky v ČR	20
Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu (NKEP)	20
Aktualizace Politiky ochrany klimatu (POK)	20
Hospodářská strategie ČR	21
Akční plán Církulární Česko 2040	21
Národní strategie veřejného zadávání (NSVZ)	22
4. Současné překážky uplatnění GPP v EU a ČR	24
Nedostatečné zohlednění necenových kritérií	24
Chybějící jasná pravidla a cíle	25
Chybějící systém monitoringu	25
Nedostatečné expertní kapacity a rozčlštění kompetencí	26
5. Prioritní opatření na úrovni EU	27
Propojení se sektorovou legislativou	27
Povinné uplatnění kvalitativních kritérií	27
Jasný a přehledný monitoring	28
6. Návrh prioritních opatření na úrovni ČR	29
Národní implementace GPP	29
Rozhodující trhy pro nízkoemisní průmyslové materiály a výrobky	32
Příloha 1: Příklady dobré praxe v EU a ČR	36
EU: Národní úroveň	36
EU: Městská úroveň	37
Česká republika	39
Příloha 2: Vybraná literatura	40

1. Kontext - Rozhodující trhy jako nástroj k dekarbonizaci průmyslu a stavebnictví

Úvod do problematiky

Základní materiály jako jsou ocel, cement a beton, plasty a hliník jsou pro společnost nepostradatelné: vyrábíme z nich nejrůznější výrobky od příborů a balené vody přes vozidla, větrné elektrárny až po budovy a celá města. Tyto materiály nám poskytují obrovské příležitosti, ale zároveň představují značnou zátěž z pohledu environmentálních dopadů, zejména jejich vysoké energetické a emisní náročnosti. Dvě třetiny průmyslových emisí skleníkových plynů v EU pocházejí právě z výroby těchto čtyř materiálů, přičemž se výroba oceli a cementu sama o sobě podílí na celosvětových emisích oxidu uhličitého přibližně z 14 % (7 % pro oba materiály) a z 9 % v EU (5 %, resp. 4 %).¹² Dekarbonizace výroby těchto materiálů je proto zásadní pro přechod na klimaticky neutrální průmysl a splnění právně závazných klimatických cílů EU. Mezi ně patří cíl v rámci **Zelené dohody pro Evropu** na snížení emisí skleníkových plynů (GHG) z průmyslu (spadající pod systém EU ETS) o 62 % do roku 2030 oproti roku 2005, návrh zachovat navazující cíl 90% snížení emisí do roku 2040 a ambice dosažení klimatické neutrality do roku 2050.³

Středem zájmu proto doposud byla opatření na podporu dekarbonizace výroby v těžkém průmyslu. Jedná se mimo jiné o dekarbonizaci energetických vstupů, zvýšení energetické účinnosti, změny ve výrobních procesech a podporu cirkulárních principů (např. recyklace, nahrazení materiálů nízkoemisními variantami nebo materiálův účinnost, tj. snižování potřebných materiálůvých vstupů do výroby). Nicméně transformace průmyslu musí probíhat v celém hodnotovém řetězci průmyslových materiálů a vedle výroby je v současnosti klíčové zaměřit se na vytvoření trhů s poptávkou po nízkoemisních materiálech a výrobcích. Těmi nemusí být pouze dekarbonizované základní průmyslové materiály, ale i obnovitelné materiály jako například dřevo ve stavebnictví. V konečném důsledku je cílem snížení emisí skleníkových plynů (angl. greenhouse gases - GHG) během životního cyklu výrobků jako

---

¹ [Technologies to decarbonise the EU steel industry](#) - (JRC, březen 2022), str. 20

² [Decarbonisation options for the cement industry](#) - (JRC, září 2023)

³ [Baliček „Fit for 55“](#) (Evropská rada)

jsou budovy a vozidla, ne zaměření na konkrétní materiál, a je třeba kombinovat různé přístupy, materiály a technologie dle požadavků daného projektu nebo finálního výrobku (environmentálních, technických, ekonomických, společenských, urbanistických atd.).

Bez základních stavebních a konstrukčních materiálů jako ocel a cement (jako pojivo v betonu) se v dohledné době neobejdeme. Skutečností ale zůstává, že poptávka po jejich nízkoemisních variantách v odvětvích konečného užití, zejména ve stavebnictví a v dopravě, je v současné době nedostatečná jak na úrovni EU, tak v ČR.⁴ Na stagnující poptávku a nutnost její podpory upozorňuje i nedávno vydaná Dohoda o čistém průmyslu (angl. Clean Industrial Deal - dále v textu označeno zkratkou CID).⁵

Role rozhodujících trhů ve stavebnictví

Nedostatečná poptávka je obzvláště problematická v odvětvích jako ocelářství, cementářství nebo chemický průmysl, která jsou charakteristická vysokými investičními náklady na inovace umožňující vyrábět materiály s nižší emisní stopou v porovnání s tradičními technologickými postupy. Tyto náklady mohou firmy částečně kompenzovat pomocí nástrojů jako jsou dotační programy nebo nástroje na snižování rizika.⁶ Nicméně i v tomto případě přetrvává riziko, že pro nízkoemisní materiály nebude na trhu dostatečný odbyt, ať už z důvodu opatrnosti a nedůvěry vůči novému typu výrobku nebo například kvůli vyšší ceně související s počátečními vysokými investičními náklady. O této vyšší ceně se mluví jako o „green premium“, které vyjadřuje vyšší cenu nízkoemisních materiálů a výrobků v porovnání s běžně dostupnými alternativami na trhu. Think tanky zabývající se trhy s nízkoemisními materiály se shodují na tom, že politická podpora je nezbytná jak pro oblast výroby, tak pro podporu poptávky po nízkoemisních výrobcích.⁷ Tato podpora motivuje výrobce k investicím do nízkoemisní výroby a zároveň poskytuje nástroje k podpoře konkurenceschopnosti firem, zejména s ohledem na další hráče, kteří do nízkoemisní výroby neinvestují a mají tak konkurenční výhodu nižších nákladů a setrvačnosti trhu.

Zde vstupuje do hry relativně nová myšlenka **rozhodujících trhů** (ang. lead markets), které pomáhají překážky na straně poptávky překonat. Za rozhodující trhy se označují tržní segmenty, které jsou průkopníky v zavádění udržitelných a klimaticky šetrných výrobků nebo inovací. Na těchto trzích veřejné nebo soukromé subjekty pomáhají rozvíjet navazující trhy a hodnotové řetězce, propojují odběratele a podporují demonstraci proveditelnosti nízkoemisních výrobních řešení v praxi. Tyto trhy zohledňují

---

⁴ [Creating markets for climate-friendly basic materials](#) (Agora, červenec 2024)

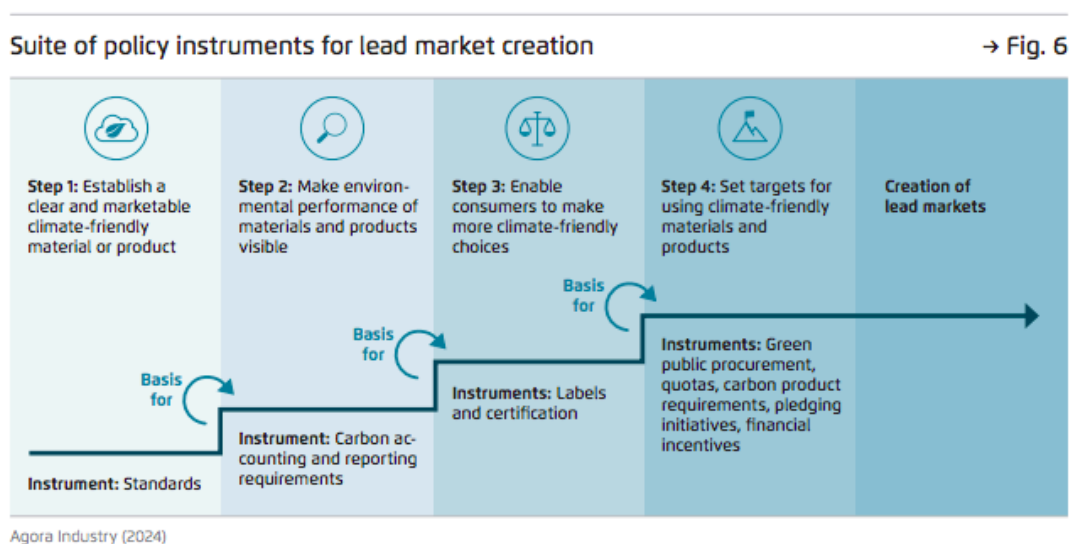
⁵ [A Clean Industrial Deal for competitiveness and decarbonisation in the EU](#) (Evropská komise, únor 2025)

⁶ Např. takzvané s Carbon Contracts for Difference (CCfD)

⁷ [Green Public Procurement of cement and steel in the EU: An overview of the state of play](#) (Bellona, říjen 2024), [Creating markets for climate-friendly basic materials](#) (Agora, červenec 2024) a [Buy better to build better – Driving public purchase towards green construction products](#) (ECOS, listopad 2024)

celý životní cyklus výrobků, podporují zavádění nízkoe emisních výrobků, zvyšují jejich konkurenceschopnost a atraktivitu, a pomáhají tak urychlit transformaci průmyslu ke klimatické neutralitě.⁸

Příklady konkrétních nástrojů pro podporu poptávky na rozhodujících trzích jsou normy, požadavky na vykazování uhlíkové stopy, označení a certifikace, kvóty, limity pro obsah zabudovaných emisí nebo zelené veřejné zakázky. Všechny tyto nástroje by v konečném důsledku měly vést k vytvoření trhu a následnému rozšíření nízkoe emisních výrobků. Jak uvádí společnost Agora, která se problematikou rozhodujících trhů komplexně zabývala v loňské studii, výše uvedené nástroje na sebe vzájemně navazují a je třeba je rozvíjet a optimálně kombinovat s ohledem na rozvoj trhu a další specifika příslušných odvětví konečného užití. Těmi nejdůležitějšími z pohledu objemu materiálů jsou stavebnictví (budovy a infrastruktura), doprava a výroba a zpracování obalů.⁹

Obr. 1 - [Creating markets for climate-friendly basic materials](#) - (Agora, červenec 2024)

Co je to zelené veřejné zadávání?

Tento policy paper se zabývá konkrétně nástrojem zeleného veřejného zadávání (dále v textu jako GPP z angl. Green Public Procurement) a jeho uplatněním zejména na nízkoe emisní ocel, cement a beton ve stavebnictví.

Na začátek je důležité zmínit, že GPP je dle politického rámce EU součástí širšího balíčku takzvaného strategického veřejného zadávání,¹⁰ které se zaměřuje také na sociální oblast a inovace. Ty jsou důležitou a nedílnou součástí řešení, nicméně tento

⁸ [Green Public Procurement of cement and steel in the EU: An overview of the state of play](#) (Bellona, říjen 2024)

⁹ [Creating markets for climate-friendly basic materials](#) (Agora, červenec 2024)

¹⁰ [Strategic procurement](#) (Evropská komise)

text se z pohledu cirkulární ekonomiky a nízkoemisních materiálů zabývá výhradně environmentálními dopady.

Evropská komise definuje GPP jako „proces, při kterém se orgány veřejné správy (ministerstva, obce a související veřejné instituce) snaží pořizovat zboží, služby a stavební práce s menším dopadem na životní prostředí během celého životního cyklu ve srovnání se zbožím, službami stavebními pracemi se stejnou primární funkcí, které by jinak byly pořízeny.“¹¹ Veřejný zadavatel, poptávající výrobky nebo služby může v zadávacích dokumentech pro dodavatele zařadit kritéria, která použití nízkoemisních materiálů a výrobků podporují nebo vyžadují pro splnění zakázky. Oproti tomu ve standardních veřejných zakázkách je často jediným rozhodujícím kritériem nejnižší nabídková cena ze strany dodavatelů.

Ve stavebnictví existují dva základní přístupy k nastavení GPP tak, aby vedlo ke snížení uhlíkové stopy zakázek. Související kritéria a požadavky ve veřejné zakázce mohou být zaměřeny buď na konkrétní materiály (ocel, beton atd.), nebo mohou být materiálově neutrální a soustředit se na takzvané „zabudované“ nebo „vázané“ emise na úrovni konečného výrobku nebo celého projektu. V praxi si lze tyto dva přístupy představit např. při stavbě veřejné budovy. Veřejný zadavatel může stanovit konkrétní emisní práh v podobě maximálního množství tun CO₂ekv. na tunu betonu na jedné straně nebo maximálního celkového objemu emisí v kg CO₂ekv. na m² pro celou budovu na straně druhé. Neplatí přitom obecné pravidlo, že GPP musí být uplatňováno jen na úrovni meziproductů či pouze pro konečné výrobky, tzn. jen pro beton nebo jen pro budovu. Naopak, oba tyto přístupy jsou relevantní a tím, že jeden se zaměřuje na celkový vliv projektu na životní prostředí a druhý zohledňuje dopad jednotlivých materiálů, se mohou vzájemně doplňovat, přičemž přispívají k vyváženosti systému a poskytují zadavatelům větší flexibilitu při snižování emisí.¹²

Jedna z hlavních kapitol Dohody o čistém průmyslu, zaměřená na rozhodující trhy, uvádí GPP jako účinný nástroj pro překonání překážek vstupu na trh a podporu poptávky.¹³ Zmiňuje přitom klíčové nástroje pro rozvoj GPP jako jsou necenová kritéria, normy a označení pro klimaticky šetrné materiály a výrobky nebo metodiky pro komplexní posouzení životního cyklu.

---

¹¹ [Green Public Procurement](#) (Evropská komise)

¹² [Buy better to build better – Driving public purchase towards green construction products](#) (ECOS, listopad 2024)

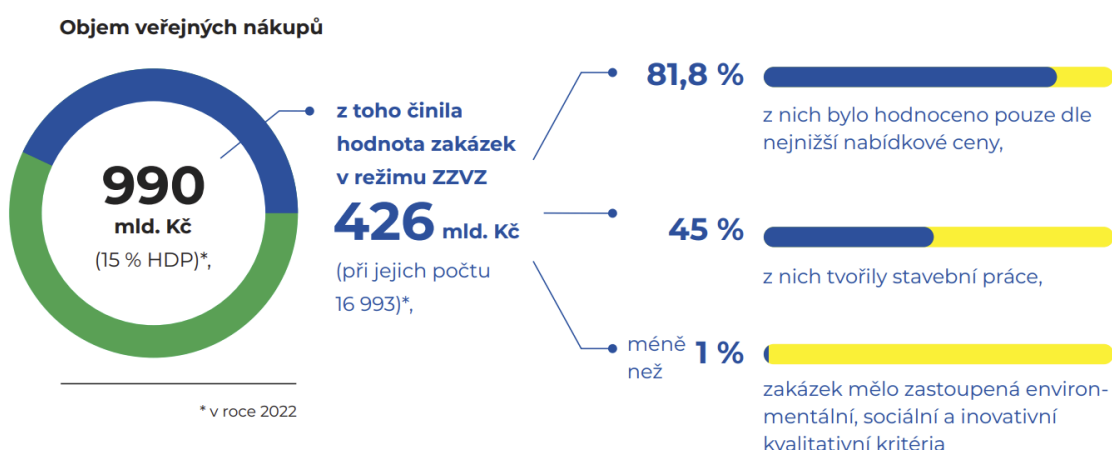
¹³ [Clean Industrial Deal](#) (Evropská komise, únor 2025)

Síla zeleného veřejného zadávání

Stavebnictví

GPP má významný potenciál pro podporu nízkoemisních materiálů a výrobků ve stavebnictví ze dvou hlavních důvodů. První důvod je ekonomický: Na úrovni EU představují veřejné zakázky téměř 15 % HDP¹⁴ a konkrétně ve stavebnictví tvoří přes 30 % celkových investic,¹⁵ což více než 250 000 veřejným zadavatelům v ČR a dalších členských státech nabízí silný pákový efekt pro vytvoření rozhodujících trhů a podpory dekarbonizace. Na úrovni ČR veřejné zakázky ročně představují 990 mld. Kč/40 mld. Eur, přibližně 15 % HDP, podobně jako na úrovni EU. Stavební zakázky se v posledních letech podílely více než 40 % na celkovém finančním objemu všech veřejných zakázek v režimu zákona o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ), představují tak zásadní hybnou a formující sílu pro národní ekonomiku a český trh.¹⁶

Základní fakta o trhu veřejných zakázek v ČR

Obrázek 1: Objem veřejných nákupů v České republice. (květen 2022)

Obr. 2: [Národní strategie veřejného zadávání v České republice pro období 2024-2028](#) (MMR, únor 2024)¹⁷

Druhým důvodem je vysoká materiálová náročnost stavebnictví a s tím spojená emisní zátěž. Tento sektor spotřebuje přes 70 % cementu a 36 % oceli v EU, které se podílejí na největší části zabudovaných emisí ve stavebnictví.¹⁸ V současnosti stavební fond v EU

¹⁴ [Public procurement](#) (Evropská komise)

¹⁵ [Buy better to build better – Driving public purchase towards green construction products](#) (ECOS, listopad 2024)

¹⁶ [Národní strategie veřejného zadávání v České republice pro období 2024-2028](#) (MMR, únor 2024) a [Minimální standardy odpovědného veřejného zadávání](#) (Portál o veřejných zakázkách, 2025)

¹⁷ *Ibid.*, str. 115

¹⁸ [Creating markets for climate-friendly basic materials](#) (Agora, červenec 2024)

představuje přes 40 % celkových ročních emisí v EU. Emise CO₂ související s budovami se dělí do dvou základních skupin: **provozní emise** (zejména energie) a **zabudované emise** (od těžby, přepravy a zpracování surovin a materiálů, přes stavební práce až po demolici či rozebrání budovy na konci životnosti). Význam druhé skupiny přitom poroste s tím, jak se bude zvyšovat energetická účinnost budov. Zabudované emise dnes představují v průměru 20–25 % celkových emisí životního cyklu budov v EU, přičemž v nových budovách už dnes podíl zabudovaných emisí překračuje 40 %.¹⁹ Množství materiálu současně spotřebovaného ve stavebnictví a trend budoucího vývoje celoživotních emisí ve výstavbě budov jasně ukazují, že snižování zabudovaných emisí a spotřeby primárních materiálů bude pro dekarbonizaci a odolnost stavebnictví klíčové. Rozvoj kritérií pro nízkoemisní a cirkulární materiály a výrobky ve veřejných zakázkách tak skýtá významný potenciál pro dekarbonizaci tohoto sektoru.

Automobilový průmysl

Automobilový průmysl v roce 2023 představoval 19 % celkové spotřeby oceli v EU,²⁰ což z něj činí druhý nejvýznamnější sektor po stavebnictví (36 %) pro podporu poptávky po nízkoemisní oceli. Ocel používaná v automobilovém průmyslu představuje největší hmotnostní podíl materiálů ve vozidlech BEV a po bateriích i největší uhlíkovou stopu (16 %).²¹

U vozidel platí podobný trend ve smyslu narůstajícího významu zabudovaných emisí jako v případě stavebnictví. Globálně v současnosti tvoří provozní emise více než 80 % životního cyklu vozů se spalovacími motory a přibližně 60 % v případě bateriových elektrických vozidel se současným energetickým mixem,²² ale rozšíření elektrifikace silniční dopravy poháněné stále větším množstvím energie z obnovitelných zdrojů v dlouhodobém horizontu eliminuje emise z výfukových plynů a v důsledku toho budou zabudované emise tvořit stále dominantnější podíl. To znamená, že i v tomto odvětví je velký potenciál pro kritéria a požadavky podporující poptávku po nízkoemisních materiálech.

Situace v sektoru automotive se nicméně od stavebnictví liší, protože veřejné zakázky na nákup vozidel netvoří tak významný podíl na celkovém objemu nákupů a nemají tudíž srovnatelný dopad ani ekonomicky, ani v případě potenciálu snížení zabudovaných emisí v materiálech. GPP tak nabízí spíše doplňkový nástroj a prostor pro pozitivní motivaci trhu, např. skrze nákupy vozidel veřejné dopravy (autobusy) nebo vozidla veřejných institucí. Zásadní tak budou pobídky pro zvýšení poptávky po nízkoemisních řešeních ze strany firem, jak je popsáno níže.

---

¹⁹ [Supporting the development of a roadmap for the whole life carbon of buildings - Final technical report](#) (Evropská komise, únor 2024)

²⁰ [European steel in figures 2024](#) (Eurofer, červen 2024), str. 26

²¹ [Paving the Way: Policy Action in the European Union, China and the United States for Automotive Circularity](#) (WEF, leden 2024), str. 4

²² [Forging Ahead - A materials roadmap for the zero-carbon car](#) (WEF, prosinec 2020), str. 8

Role soukromého sektoru

Soukromý sektor hraje klíčovou roli při vytváření rozhodujících trhů pro nízkoemisní ocel (a také hliník) v automobilovém průmyslu. CID se vedle veřejného zadávání zaměřuje právě na soukromé zakázky v automobilovém průmyslu a zmiňuje například požadavky na používání nízkoemisní oceli nebo udržitelných baterií při výrobě automobilů, které by mohly být zahrnuty do oznámeného legislativního návrhu o udržitelných firemních vozových parcích do roku 2026.²³ Cílem požadavků je především podpořit poptávku po elektromobilech vyráběných v EU, ale požadavky mohou také motivovat k používání materiálů s nízkými emisemi CO₂ při výrobě vozidel.²⁴ Dalšími nástroji mohou být požadavky v rámci **nařízení o ekodesignu udržitelných výrobků** (angl. [ESPR - Ecodesign of Sustainable Products Regulation](#)) nebo **nařízení o požadavcích na cirkularitu designu vozidel a o nakládání s vozidly s ukončenou životností** (angl. ELVR – [End-of-Life Vehicles Regulation](#)).

Vedle kritérií v sektorových předpisech budou pro poptávku po nízkoemisní oceli klíčové **dobrovolné dohody o odběru**, díky kterým automobilky mohou výrazně ovlivnit trh tím, že se zaváží k nákupu zelené oceli. Tím zajistí stabilní poptávku a investiční jistotu pro vývoj a implementaci technologií výroby nízkoemisní oceli, což jsou nezbytné předpoklady pro transformaci ocelářského průmyslu i dalších odvětví. Vedle pořizování nízkoemisních veřejných vozidel v rámci GPP za účelem vytváření příkladů dobré praxe bude role státu důležitá v nastavení příznivých ekonomických podmínek pro vytváření rozhodujících trhů ze strany soukromého sektoru. Nástroji mohou být například spolupráce s dobrovolnými platformami pro závazky podniků v oblasti poptávky, jako jsou **SteelZero** a **First Movers Coalition**, a doplňková podpora, kde bude potřeba. Další klíčovou oblastí je zvážení **daňových pobídek**.²⁵

---

²³ [Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions – Decarbonise corporate fleets](#) (Evropská komise, březen 2025)

²⁴ [Rapid Assessment of the Clean Industrial Deal](#) (Wuppertal Institute for Climate, Environment and Energy, březen 2025), str. 7-8

²⁵ [The State of the European Steel Transition: Civil society charts clear pathway to green steel ahead of EU steel and metals action plan](#) (koalice autorů, březen 2025), str. 46

2. Politický a legislativní rámec pro veřejné zakázky v EU

Směrnice o veřejném zadávání

Evropská komise v oblasti GPP definovala zásady týkající se zohledňování udržitelnosti při zadávání veřejných zakázek ve směrnici o zadávání veřejných zakázek z roku 2014²⁶ a od roku 2016 vypracovala dobrovolná kritéria GPP pro více než 14 skupin výrobků.²⁷

V oblasti veřejných zakázek dotovaných veřejnými zadavateli (Článek 13, a) se současná směrnice zaměřuje na zakázky (nad stanovenou finanční hodnotou) na stavebně-inženýrské činnosti uvedené v příloze II směrnice a stavební práce pro nemocnice, zařízení určená pro sport, rekreaci a volný čas, školní a univerzitní budovy a budovy využívané pro správní účely.

Směrnice stanovuje, že zadavatelé mají zadávat veřejné zakázky na základě **ekonomicky nejvýhodnější nabídky** (MEAT z angl. Most Economically Advantageous Tender), která je podle směrnice definovaná jako nabídka s nejnižší cenou **nebo** nabídka s nejlepším poměrem ceny a kvality. Kritéria kvality přitom zahrnují např. technické hodnoty, estetické a funkční vlastnosti, přístupnost, design pro všechny uživatele, sociální, environmentální a inovativní vlastnosti, obchodní a dodací podmínky atd. Členské státy **mohou** stanovit, že zadavatelé nesmějí použít cenu nebo náklady jako jediné rozhodující kritérium pro zadání zakázky, nebo mohou jejich použití omezit na určité kategorie zadavatelů nebo určité druhy zakázek. Princip zahrnutí kvalitativních kritérií je nicméně pouze dobrovolný.²⁸

Směrnice zmiňuje také rozsah pro náklady životního cyklu (LCC z angl. Life-cycle costing) výrobku, služby nebo stavby v oblastech:

- náklady hrazené zadavatelem nebo jinými uživateli, jako jsou:
- náklady související s pořízením,
- náklady na používání, jako je spotřeba energie a jiných zdrojů,
- náklady na údržbu,
- náklady na konec životnosti, jako jsou náklady na sběr a recyklaci.

---

²⁶ [Public Procurement Directive](#) (Evropská komise, verze ke dni 1. ledna. 2024)

²⁷ [Green Public Procurement Criteria and Requirements](#) (Evropská komise)

²⁸ [Public procurement](#) (Evropská komise)

V oblasti LCC pro emise zabudované v materiálech a výrobcích směrnice obecně zmiňuje kategorii „náklady přiřazené environmentálním externalitám spojeným s výrobkem, službou nebo stavbou během jejich životního cyklu“, které mohou zahrnovat „náklady na emise skleníkových plynů a jiné znečišťující emise a jiné náklady na zmírnění změny klimatu“, pokud lze jejich peněžní hodnotu určit a ověřit (např. na základě LCA). Revize a sjednocení metodik pro výpočet LCA je dílčím cílem navrhovaného Aktu o akcelérátoru dekarbonizace průmyslu v rámci CID.

Dobrovolná kritéria EU na GPP

V rámci vytvoření dobrovolných kritérií GPP z roku 2016 byla vyvinuta a zveřejněna kritéria mimo jiné v oblasti Projektování, výstavby a správy kancelářských budov²⁹ a Projektování, výstavba a údržba silnic.³⁰ Související dokumenty uvádějí **výrobu stavebních výrobků a materiálů** jako druhou nejvýznamnější oblast (po spotřebě energií v užité fázi budov a provozních emisích z dopravy) z hlediska dopadu na životní prostředí – a to zejména kvůli spotřebě přírodních zdrojů, **souvisejícím emisím** a vlivu na ekosystémy spojenému s těžbou surovin, jejich zpracováním a dopravou.

Kritéria pro projektování, výstavbu a správu kancelářských budov jsou od roku 2021 předmětem revize a aktualizace.³¹ Tento proces se zabývá mimo jiné možností rozšíření působnosti na další typy budov zakoupených a/nebo udržovaných veřejnými orgány (zejména na školy a sociální bydlení.) Revidovaná a aktualizovaná kritéria by zároveň měla odrážet a být v souladu s nedávným vývojem politiky týkajícím se Renovační vlny, společného rámce Level(s) a EU Taxonomie.³²

Dokumenty nabízí konkrétní příklady zadávacích kritérií a nástrojů, díky kterým zadavatelé i uchazeči mohou vybírat výrobky s co nejmenším dopadem na životní prostředí. Kritéria a nástroje jsou seřazeny podle úrovně ambicí a technické náročnosti a představují různé způsoby, jak hodnotit environmentální dopady stavebních výrobků:

1. **Posouzení životního cyklu (LCA):** Uchazeči jsou povinni vyhodnotit dopady během celého životního cyklu u hlavních stavebních prvků (např. podlahy, střecha, hlavní konstrukce a vnější stěny).
2. **Environmentální prohlášení o výrobcích (EPD):** Pokud se používá kritérium EPD, musí být rovněž uvedeny celkové emise ekvivalentu CO₂ (potenciál globálního oteplování) pro hlavní stavební prvky.

---

²⁹ [EU GPP Criteria for Office Building Design, Construction and Management](#) (Evropská komise, 2016). Aktuálně stále probíhá jejich revize a aktualizace.

³⁰ [EU Green Public Procurement Criteria for Road Design, Construction and Maintenance](#) (Evropská komise, 2016)

³¹ [Buildings](#) (Evropská komise)

³² [Background report for the revision of EU Green Public Procurement criteria for Buildings](#) (Evropská komise, 2024)

3. **Požadavek na recyklovaný a opětovně použitý obsah:** Uchazeči musí poskytnout materiály, které splňují minimální požadavky na množství recyklovaného a znovu použitého obsahu v betonu a zdivu.
4. **Požadavek na snížení emisí z dopravy těžkých materiálů:** Oceněny jsou nízké emise CO_{2e} z dopravy agregátů používaných pro beton nebo zdivo.

Jednotlivá kritéria a nástroje včetně způsobů jejich zohlednění v zadávací dokumentaci jsou zmíněna v sekci B – Podrobné konstrukční a výkonnostní požadavky. K dispozici je také dokument s obecným návodem pro uplatňování veřejného zadávání v praxi (Procurement Practice Guidance Document) s popisem jednotlivých fází a kroků ve stavebních zakázkách.³³

EU Taxonomie

Taxonomie EU obsahuje soubor kritérií udržitelnosti pro široký záběr hospodářských činností, včetně výstavby, rekonstrukce a akvizic budov. Soulad budov a stavebních projektů s technickými kritérii EU Taxonomie není povinný, ale definuje společný standard, na jehož základě mohou investoři, developeři, vlastníci majetku a stavební společnosti získávat finance na projekty za výhodných podmínek nebo vydávat zelené dluhopisy nebo dluhopisy udržitelnosti.

Jedním z technických screeningových kritérií pro "klimatický" akt EU Taxonomie pro výstavbu nových budov (s účinností od ledna 2022) je výpočet **celoživotní emisní stopy budov** (angl. GWP - global warming potential) pro budovy s užitnou plochou větší než 5 000 m² a jeho sdělení investorům a klientům na vyžádání. Cirkulární ekonomika (resp. přechod na oběhové hospodářství) patří k cílům dle zásady "významně nepoškozovat" (angl. Do no significant harm - DNSH), který je omezen na zajištění toho, aby alespoň 70 % stavebních a demoličních odpadů (SDO, s výjimkou nebezpečných odpadů) bylo připraveno k opětovnému použití nebo recyklaci, včetně využití odpadního materiálu pro zásypy na staveništích.

V novém "environmentálním" delegovaném aktu (s účinností od ledna 2024)³⁴ se výpočet GWP aplikuje na **všechny projekty výstavby a rekonstrukce bez ohledu na velikost užitné plochy budovy**, a "přechod na oběhové hospodářství" je už primárním cílem pro "významný přínos" k environmentálním cílům EU Taxonomie jak pro výstavbu nových budov, tak pro renovace (Příloha II, činnosti 3.1 a 3.2), zahrnující následující technická screeningová kritéria:

- stavební návrhy a techniky podporují cirkulární principy začleněním koncepcí návrhu pro přízpůsobivost a dekonstrukci dle rámce EU Level(s),
- nejméně 90 % (70 % pro renovace) vzniklých stavebních a demoličních odpadů (s výjimkou nebezpečných odpadů) je připraveno k opětovnému použití nebo recyklaci, vyjma odpady použité k zasypaní,

³³ [Procurement Practice Guidance Document](#) (Evropská komise, 2016)

³⁴ [Nařízení Komise v přenesené pravomoci \(EU\) 2023/2486 ze dne 27. června 2023, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2020/852](#) (Evropská unie, 2023)

- minimální prahové hodnoty pro podíl druhotných (recyklovaných) materiálů pro tři nejtěžší kategorie materiálů používaných při výstavbě nových budov a rekonstrukcích (v rozmezí 20-80 % v závislosti na kategorii materiálu), a
- použití elektronických nástrojů k popisu charakteristik budovy, jak byla postavena, včetně použitých materiálů a součástí, za účelem budoucí údržby, využití a opětovného použití.

Environmentální akt dále definuje technická screeningová kritéria v oblasti oběhového hospodářství pro tři nové hospodářské činnosti: demolice (3.3), údržba silnic a dálnic (3.4) a použití betonu ve stavebnictví (3.5).

Směrnice o energetické účinnosti budov

Přepracované znění **směrnice o energetické účinnosti budov** (EPBD 4) vstoupilo v platnost 28. května 2024 a zavádí poprvé povinnost (od roku 2028 pro nové budovy s užitečnou plochou nad 1 000 m², od roku 2030 pak pro všechny nové budovy) vypočítat GWP během životního cyklu budov a následně stanovit od roku 2030 mezní hodnoty pro celkové kumulativní GWP všech nových budov. Komise by měla přijmout akt v přenesené pravomoci ke stanovení rámce EU pro vnitrostátní výpočet GWP během životního cyklu do konce letošního roku.³⁵

Nariadení o stavebních výrobcích

Dne 7. ledna 2025 vstoupilo v platnost přepracované **nařízení o stavebních výrobcích** (angl. Construction Products Regulation - CPR). Pro výrobky regulované dle nového CPR výrobci budou povinni předkládat **prohlášení o vlastnostech a shodě**, v nichž bude rovněž uvedena environmentální udržitelnost jejich stavebního výrobku na základě životního cyklu pro předem stanovené základní environmentální charakteristiky uvedené v příloze II nařízení (shodné s těmi, které jsou dosud uvedeny v dobrovolném nástroji “Environmentální prohlášení výrobku” nebo EPD dle normy EN 15804).

Tato povinnost bude zaváděna pro jednotlivé charakteristiky a skupiny stavebních výrobků postupně a je podmíněna přijetím aktualizovaných harmonizovaných technických specifikací a evropských dokumentů pro posuzování (European Assessment Documents - EAD) dle přepracovaného CPR. Do té doby budou platit nadále specifikace dle předchozího CPR. Proces aktualizace harmonizovaných technických specifikací bude probíhat cca 10 let (do roku 2036).³⁶

Komise je rovněž oprávněna přijímat akt v přenesené pravomoci, aby stanovila **povinné minimální požadavky** na environmentální udržitelnost stavebních výrobků, které pak budou **veřejní zadavatelé uplatňovat při výběrových řízeních v oblasti působnosti směrnic EU o zadávání veřejných zakázek** ve formě technických specifikací, výběrových kritérií, ustanovení o plnění smlouvy nebo kritérií pro zadání

³⁵ [Energy Performance of Buildings Directive](#) (Evropská komise)

³⁶ [Construction Products Regulation](#) (Evropská komise)

zakázky (článek 83 nařízení CPR). Veřejní zadavatelé budou moci stanovit ambicióznější nebo dodatečné požadavky na environmentální udržitelnost tím, že budou požadovat vyšší výkonnost příslušných vlastností výrobků při dodržení harmonizovaných norem.

Do **31. prosince 2026** má Komise zahájit první posouzení dopadů týkající se stanovení těchto povinných minimálních požadavků a bude konzultovat s odborníky určenými jednotlivými členskými státy a příslušnými zúčastněnými stranami, přičemž zohlední hodnotu a objem veřejných zakázek, potenciální přínosy pro životní prostředí, podporu zavádění ekologicky udržitelných výrobků, ekonomickou proveditelnost, situaci na trhu a konkurenční prostředí pro různé výrobky, potřeby malých a středních podniků, regulační potřeby členských států a různé klimatické podmínky.

Nařízení o ekodesignu udržitelných výrobků

Nové **nařízení o ekodesignu udržitelných výrobků** (angl. ESPR - Ecodesign of Sustainable Products Regulation) vstoupilo v platnost 20. července 2024. Nařízení bude definovat povinné požadavky na výkonnost pro příslušné parametry různých skupin výrobků ve formě minimálních nebo maximálních úrovní výkonnosti a/nebo nekvantitativních požadavků na zlepšení výkonnosti.

16. dubna 2025 Komise přijala první pracovní plán pro prioritní skupiny výrobků. **Mezi ně patří železo a ocel a hliník.** Komise je poté oprávněna přijmout akty v přenesené pravomoci, aby stanovila požadavky na ekodesign pro každou skupinu. Předpokládá se, že první akty budou vydány do 4. čtvrtletí roku 2026 pro ocel a v roce 2027 pro hliník s tím, že první požadavky na výrobky vstoupí v platnost nejdříve 18 měsíců po přijetí těchto aktů.³⁷

Nařízení ESPR by mělo stanovit požadavky na **stavební výrobky** pouze tehdy, pokud se má za to, že nařízení CPR pravděpodobně nesplní cíle environmentální udržitelnosti nařízení ESPR. Zvláštní "pojistná doložka" byla zahrnuta pro **cement** s ohledem na jeho dopad na klima (4 % emisí CO₂ v EU). Pokud v rámci nařízení CPR nebudou stanoveny "patřičné požadavky na výkonnost a informace o environmentální a uhlíkové stopě cementu" do roku 2028, Komise má stanovit požadavky na ekodesign cementu prostřednictvím aktu v přenesené pravomoci nařízení ESPR během roku 2029.³⁸

Dle nařízení CPR je Komise oprávněna přijímat akt v přenesené pravomoci, aby stanovila **povinné minimální požadavky na environmentální udržitelnost** stavebních výrobků, které pak budou veřejní zadavatelé uplatňovat při výběrových řízeních v oblasti působnosti směrnic EU o zadávání veřejných zakázek ve formě technických specifikací, výběrových kritérií, ustanovení o plnění smlouvy nebo kritérií pro zadání zakázky. Ať už se jedná o veřejné zakázky přímo na výrobky spadající do

---

³⁷ [Commission rolls out plan to boost circular and efficient products in the EU](#) (Evropská komise, 16. března 2025)

³⁸ [Ecodesign for Sustainable Products Regulation](#) (Evropská komise)

oblasti působnosti nařízení ESPR, nebo o veřejné zakázky na stavební práce či služby, při nichž se tyto výrobky používají, Komise je rovněž oprávněna prostřednictvím prováděcích aktů stanovit povinné minimální požadavky na GPP pro tyto kategorie výrobků.

Dohoda o čistém průmyslu

V nové **Dohodě o čistém průmyslu** (angl. Clean Industrial Deal - CID) Komise navrhuje mimo jiné stanovit a sjednotit kritéria udržitelnosti, odolnosti a podmínky „vyrobena v Evropě“ pro veřejné zakázky ve strategických sektorech jak v rámci Aktu o akceleratoru dekarbonizace průmyslu,³⁹ tak i v revizi pravidel EU pro zadávání veřejných zakázek (Public Procurement Framework). Dále zvažuje využití výkonnostních norem emisí CO₂ během celého životního cyklu, zavedení dobrovolného označení uhlíkové náročnosti průmyslových výrobků jako jsou nízkoemisní ocel a stavební výrobky a vypracování metodiky EU pro komplexní posouzení životního cyklu.⁴⁰

Akt o akceleratoru dekarbonizace průmyslu (Q4 2025)

V rámci návrhu **Aktu o akceleratoru dekarbonizace průmyslu** (Industrial Decarbonisation Accelerator Act - IDAA) budou zavedena necenová kritéria pro veřejné zakázky (včetně kritérií udržitelnosti, odolnosti a podmínek „vyrobena v Evropě“) ve strategických sektorech, například minimální procentuální podíl nízkoemisních materiálů. Komise také navrhne schéma **dobrovolného označení** o uhlíkové náročnosti průmyslových materiálů, které by mělo vycházet z dat EU ETS a CBAM. V souladu s prioritami nového pracovního plánu pro ekodesign bude v roce 2025 prioritní kategorií **ocel**, pro kterou Společné výzkumné středisko (JRC) v dubnu 2025 zveřejnilo srovnávací studii o **stávajících mezinárodních iniciativách a normách**.⁴¹ Cílem je, aby členské státy mohly zohlednit označení při navrhování daňových pobídek a dalších programů v souladu s pravidly veřejné podpory (State aid rules) a výrobci mohli následně využívat cílené pobídky, např. pro čistou ocel. Současně Komise bude pokračovat ve vývoji a sjednocení metodik **komplexního posouzení životního cyklu a započítávání uhlíku** v EU s cílem určit do 4Q 2025 prioritní oblasti a příležitosti pro zjednodušení, harmonizaci a důkladné ověřování.

---

³⁹ [Industrial Decarbonisation Accelerator Act](#) (Evropská komise, 2025)

⁴⁰ [Clean Industrial Deal](#) (Evropská komise, únor 2025)

⁴¹ [Defining low-carbon emissions steel: A comparative analysis of international initiatives and standards - Joint Research Centre](#) (JRC, 23. dubna 2025)

Revize rámce EU pro zadávání veřejných zakázek (4Q 2026)

Návrh revize **rámce pro zadávání veřejných zakázek** (Public Procurement Framework)⁴² naváže na krátkodobá opatření a necenová kritéria v IDAA s cílem sjednotit a vyjasnit vzájemné vztahy mezi ustanoveními o veřejných zakázkách v různých právních předpisech (např. EED, CPR a ESPR)⁴³ a tím zjednodušit zadavatelům jejich uplatňování. Záměrem je tato kritéria rovněž rozšířit tak, aby motivovala k zadávání i soukromých zakázek, například využitím výkonnostních norem emisí CO2 během celého životního cyklu.

---

⁴² [Public procurement directives – evaluation](#) (Evropská komise, 21. srpna 2025); Návrh se týká tří směrnic: [Obecné směrnice pro veřejné zadavatele](#), [směrnice pro zadavatele sektorových zakázek](#) a [koncesní směrnice](#).

⁴³ EEB – [Energy Efficiency Directive](#) (Evropská komise), CPR – [Construction Products Regulation](#) (Evropská komise), ESPR – [Ecodesign for Sustainable Products Regulation](#) (Evropská komise)

3. Politický a legislativní rámec pro veřejné zakázky v ČR

Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu (NKEP)

Aktualizovaný NKEP byl zpracován na základě požadavku nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, vychází přitom z návrhů aktualizace Státní energetické koncepce ČR, aktualizace Politiky ochrany klimatu v ČR a modelování vědecko-výzkumného konsorcia SEEPiA.⁴⁴ Plán obsahuje cíle a politiky na období 2021-2030 s výhledem do roku 2050 v pěti rozměrech energetické unie, konkrétně: snižování skleníkových plynů; energetickou účinnost; vnitřní trh s energií; energetickou bezpečnost a výzkum, inovace a konkurenceschopnost. Má za cíl modelovat národní vývoj v těchto oblastech a propast do českých koncepčních dokumentů aktualizované související cíle na úrovni EU.

NKEP uvádí, že dekarbonizace je otázkou hospodářské politiky a investičního prostředí a je zásadně ovlivněna nastavením daňového systému. Podle dokumentu se investiční boom projeví nejen v energetice a v průmyslových sektorech (odklon od uhlí, elektrifikace, zachytávání uhlíku), ale také ve stavebnictví, a je proto nutné věnovat náležitou pozornost tomuto sektoru jak z pohledu dostatku pracovních sil, tak z pohledu povolovacích procesů a *veřejných zakázek*.

Aktualizace Politiky ochrany klimatu (POK)

POK je strategickým dokumentem, který formuje cestu České republiky směrem k dosažení cíle klimatické neutrality do roku 2050. Politika stejně jako Státní energetická koncepce (SEK) a NKEP byla aktualizována s cílem reflektovat nové cíle a legislativu na úrovni EU.⁴⁵ V kapitole zaměřené na sektorové politiky a související opatření je mezi uvedenými klíčovými oblastmi pro transformaci českého průmyslu cirkulární ekonomika. Mezi opatřeními v této oblasti je „zavedení *dodatečné podpory např.*

---

⁴⁴ [Vnitrostátní plán České republiky v oblasti energetiky a klimatu](#) (MPO, prosinec 2024)

⁴⁵ [Aktualizace Politiky ochrany klimatu v ČR](#) (MŽP, únor 2024). Verze po zapracování připomínek byla zkontrolována v tištěné podobě v listopadu 2024.

formou minimálních standardů pro odpovědné veřejné zadávání pro procesy využívající druhotné suroviny a pro materiály s jejich obsahem (zvláště pak ty, které jsou maximálně recyklovatelné)” jako opatření pro podporu přechodu na oběhové hospodářství.

Hospodářská strategie ČR

Nová Hospodářská strategie České republiky je zastřešující strategický dokument, který má určit směr hospodářské politiky státu pro následujících 10 až 15 let, a to ve čtyřech hlavních strategických oblastech: 1) lidský kapitál, produktivita a přidaná hodnota; 2) strategická infrastruktura (včetně dekarbonizace a bezpečnosti dodávek energií a surovin); 3) industrializace s přidanou hodnotou; a 4) financování.⁴⁶

V kapitole Surovinová bezpečnost strategie mezi slabé stránky ekonomiky ČR uvádí nedostatečnou síť technologicky vyspělých recyklačních zařízení zajišťujících druhotné suroviny v kvalitě potřebné pro náhradu primárních surovin ve výrobních procesech a **nedostatečné začleňování požadavků na přednostní využití druhotných surovin do zadávacích řízení ve veřejném zadávání**. Jedním z hlavních zastřešujících opatření v oblasti surovinové bezpečnosti napříč odvětvími je i opatření zaměřené na GPP: „Posílit cíle cirkulární ekonomiky prostřednictvím ‚zeleného zadávání‘ využíváním recyklovaných a recyklovatelných materiálů a druhotných surovin.”

Akční plán Cirkulární Česko 2040

Akční plán k Cirkulárnímu Česku 2040 pro období 2022-2027 (červen 2023) definuje prioritní úkoly v 10 tematických oblastech obsažených ve Strategickém rámci “Cirkulární Česko 2040” z listopadu 2021.⁴⁷

V akční plánu jsou ve spojení s cirkulární ekonomikou a GPP vyjmenovány tyto cíle:

- podporovat environmentálně odpovědné zadávání veřejných zakázek jako stimul poptávky po cirkulárních výrobcích;
- zvážit používání rámce Level(s) s cílem začlenit posuzování životního cyklu do zadávání veřejných zakázek;
- zajistit vzdělávání veřejných zadavatelů za účelem podpory udržitelného využívání zdrojů při zadávání veřejných zakázek.⁴⁸

V kapitole “Ekonomické nástroje” pak dokument uvádí následující opatření:⁴⁹

⁴⁶ [Vize pro rozvoj české ekonomiky. Vláda schválila novou Hospodářskou strategii České republiky \(MPO, říjen 2024\)](#)

⁴⁷ [Cirkulárnímu Česku jsme o krok blíž. Vláda schválila první Akční plán pro cirkulární ekonomiku do roku 2027 \(MŽP, červen 2023\)](#)

⁴⁸ [Akční plán Cirkulární Česko 2040 pro období 2022-2027 - MŽP \(listopad, 2022\), str. 7](#)

⁴⁹ [Ibid., str. 44-45](#)

- podporovat ve veřejných zakázkách používání výrobků s obsahem druhotných surovin a recyklátů;
- podporovat zohledňování otázek oběhovosti při (udržitelném) zadávání veřejných zakázek a jejich vynuovení.

Národní strategie veřejného zadávání (NSVZ)

V únoru 2024 schválila vláda **NSVZ**, která popisuje prioritní oblasti a cíle pro podporu funkčního systému veřejného zadávání v ČR na období 2024-2028. Strategie se zaměřuje na klíčové aspekty veřejného zadávání jako jsou ekonomická efektivita, právní jistota a předvídatelné prostředí veřejných nákupů, otevřená a transparentní komunikace s trhem, **udržitelnost**, odolnost, inovativnost a další socioekonomické přínosy, včetně reflexe dopadů na místní ekonomiku. Důraz je přitom kladen také na digitalizaci systému s možností centralizace na národní i regionální úrovni, stejně jako na zefektivnění systému proškolení profesionálů s odpovídajícími znalostmi. Ve spojení s cirkulární ekonomikou a GPP jsou klíčová následující dvě opatření:

Modernizace Portálu o veřejných zakázkách⁵⁰ a spuštění partnerských webových stránek **Národní strategie veřejného zadávání ČR**,⁵¹ které by měly v budoucnu obsahovat:

- existující, aktualizované a adaptované nástroje pro uvádění odpovědného veřejného zadávání (dále OVZ) do praxe jako např. metodické materiály pokrývající jednotlivé fáze veřejné zakázky, od přípravy a správného zadání po contract management, kontrolní listy pro vyhodnocení příležitostí OVZ ve veřejných zakázkách, v praxi odzkoušené vzorové textace do zadávací dokumentace a další publikace;
- základní školení pro veřejné zadavatele oblasti environmentálně a sociálně odpovědného zadávání, včetně využívání udržitelného financování s důrazem na minimální standardy OVZ a jejich uvedení do praxe v rámci Akademie veřejného investování (AVI),⁵²
- databáze s příklady dobré praxe ve veřejném zadávání obsahující návody k využití stávajících i nově vytvořených metodických materiálů, vzorových textací do zadávací dokumentace a minimálních standardy OVZ. Podkladem bude analýza stávající praxe zadavatelů ve vztahu k formulaci zadávacích podmínek;

Druhým je vypracování **Akčního plánu udržitelného nakupování** s následujícími cíli:⁵³

- vytvořit databázi harmonizovaných minimálních standardů pro odpovědné zadávání veřejných zakázek v různých odvětvích, včetně stavebnictví;

⁵⁰ [Portál o veřejných zakázkách \(MMR\)](#)

⁵¹ [Národní strategie veřejného zadávání ČR \(MMR, srpen 2025\)](#)

⁵² [Akademie veřejného investování \(MMR\)](#)

⁵³ [Národní strategie veřejného zadávání v ČR pro období 2024-2028 \(MMR, únor 2024\), str. 42, 80, 82.](#)

- zajistit, aby byly připravovány a realizovány "v souladu s principy udržitelnosti, včetně principů cirkulární ekonomiky, ESG a EU Taxonomie , a to od samotného počátku přípravy investice". Za tímto účelem plánuje MMR do června 2025 vypracovat Metodiku pro integraci principů udržitelnosti (ESG a taxonomie) do veřejných zakázek ve stavebnictví;
- zajistit monitorování využití environmentálních i sociálních aspektů ve veřejných zakázkách;
- a oceňování nejlepších týmů zadavatelů za komplexní využití environmentálně a sociálně odpovědného zadávání pro zvýšení jejich motivace a prestiže. Součástí opatření bude zpracování metodologie pro způsob hodnocení.

4. Současné překážky uplatnění GPP v EU a ČR

Mezinárodní studie a iniciativy z posledních let zaměřené na uplatnění GPP ve stavebnictví ukazují, že se napříč členskými státy EU opakují podobné překážky využití potenciálu GPP v praxi. To potvrzuje i analýza NSVZ v ČR. Přestože současná legislativa umožňuje veřejným zadavatelům využít kvalitativní kritéria ve veřejných zakázkách nad rámec kritéria nejnižší ceny, v praxi k tomu dochází jen v omezených nebo výjimečných případech. Většině členských států, včetně ČR, zároveň chybí dlouhodobá strategie GPP s konkrétními cíli a milníky, stejně jako komplexní systém monitoringu veřejných zakázek, který by zaučoval vyhodnocení úspěšného plnění nastavených strategií. Současným problémem i výzvou do budoucna zůstává také zajištění dostupnosti potřebných nástrojů pro veřejné zadavatele, stejně jako jejich vzdělávání a adekvátní finanční podpora.

Nedostatečné zohlednění necenových kritérií

Současná podoba směrnice o zadávání veřejných zakázek naráží zejména na dobrovolnou povahu uplatnění jiných než cenových kritérií, což se dlouhodobě ukazuje jako úzké hrdlo systému. Zahrnutí kvalitativních, včetně udržitelných, kritérií do hodnocení zakázek v rámci MEAT zůstává pro zadavatele dobrovolné, což má za následek nejednotný přístup členských států při prosazování a uplatňování “zelených” kritérií a vede ke standardní praxi napříč EU v podobě udělení zakázky primárně na základě nejnižší cenové nabídky. Princip MEAT navíc v současné směrnici není dostatečně jasně definován, což může snižovat ochotu využít kvalitativní kritéria s ohledem na možné právní spory.

Z průzkumů uplatnění kritérií GPP v EU vyplývá, že v 55 % zadávacích řízení je nejnižší cena stále jediným kritériem pro zadání veřejné zakázky.⁵⁴ Česká republika, stejně jako celý region střední a východní Evropy (CEE), je na tom ještě hůře. Z analýzy NSVZ vyplývá, že nejnižší nabídková cena je v současnosti stále převažujícím kritériem u veřejných zakázek v ČR a kvalitativní kritéria, včetně těch spadajících pod „*environmentálně odpovědného zadávání jsou v praxi využívána jen minimálně.*“⁵⁵ Z analýzy společnosti Datlab zaměřené na 50 největších zadavatelů, odpovídajících

⁵⁴ [Public procurement](#) (Evropská komise, srpen 2025) a [Special report 28/2023: Public procurement in the EU](#) (Evropský účetní dvůr, 2023)

⁵⁵ [Národní strategie veřejného zadávání v České republice pro období 2024-2028](#) (MMR, únor 2024), str. 12

dlouhodobě za 63 % objemu veřejných zakázek zadaných v zadávacím řízení vyplynulo, že **kvalitativní kritéria environmentální, sociální a inovativní byla identifikována v méně než 1 % zakázek.**⁵⁶ Současně připravované minimální standardy OVZ navíc nebudou závazné pro všechny zadavatele, jejich povinnost k aplikaci vzniká pouze orgánům státní správy, přičemž pro ostatní zadavatele se jedná o doporučený rámec, který ponechává prostor pro přiměřené a kontextuální uplatnění a řeší tak jen zčásti problém s minimálním uplatněním kvalitativních kritérií v praxi.

Chybějící jasná pravidla a cíle

Na úrovni členských států, včetně ČR, obecně **chybí jasný návod k tomu, jak uplatňovat kritéria GPP.** Politický rámec i většina národních politik v oblasti GPP postrádají dostatečnou míru specifičnosti a ambicí, poskytují spíše pokyny a návody či metodiky v podobě obecných principů, ale chybí jim detail a konkrétní kritéria s prahovými hodnotami. To ponechává příliš mnoho prostoru pro rozdílnou interpretaci a v důsledku znamená, že GPP kritéria mají v zakázkách minimální váhu nebo nejsou zohledněna vůbec. Dobrovolná kritéria pro GPP ve směrnici o zadávání veřejných zakázek pro výstavbu kancelářských budov poskytují veřejným orgánům členských států výchozí bod pro uplatňování GPP ve stavebnictví, včetně doporučených nástrojů a kritérií. Nicméně **chybí kvantifikované cíle a prahové emisní hodnoty pro materiály, výrobky a budovy,** které by motivovaly k větší míře uplatnění kritérií.

Konkrétním příkladem v českém prostředí je portál o veřejných zakázkách pod správou MMR,⁵⁷ který se v oblasti GPP zaměřuje na ekologicky šetrná řešení veřejných zakázek⁵⁸ a cirkulární veřejné zakázky.⁵⁹ Portál poskytuje základní přehled v oblasti GPP a uvádí doporučená kritéria GPP Evropské komise, vlastní návrhy požadavků, metodiky a školení, výrobové a materiálové katalogy a příklady dobré praxe z ČR i ze zahraničí. **Podobně jako v případě jiných zemí EU však chybí konkrétní cíle a milníky potřebné pro systematické uplatňování GPP v praxi.**⁶⁰

Chybějící systém monitoringu

Současná směrnice o veřejném zadávání neobsahuje povinné požadavky na reporting a monitoring, ale ukládá zveřejnění zakázek v systému TED – Tenders Electronic Daily,⁶¹ kam přicházejí oznámení o nadlimitních zakázkách přesahující stanovený práh pro

---

⁵⁶ [Národní strategie veřejného zadávání v České republice pro období 2024-2028](#) (MMR, únor 2024), str. 36. Pozn.: Tato analýza byla provedena v období 2017-2021, tedy před přijetím novely v roce 2021. Nová analýza reflektující její dopady prozatím není k dispozici.

⁵⁷ [Portál o veřejných zakázkách](#) (MMR)

⁵⁸ [Ekologicky šetrná řešení](#) (MMR, 2025)

⁵⁹ [Cirkulární ekonomika](#) (MMR, 2025)

⁶⁰ Pozn.: Portál se odkazuje na [NSVZ](#) a aktuálně vznikající APUN, které mají tyto nedostatky řešit.

⁶¹ [About TED](#) (Evropská unie)

finanční objem. Ten nicméně eviduje jen okolo 30 % veřejných zakázek napříč EU⁶² s tím, že monitoring zbylého objemu zakázek je ponechán na národní státy. V nich se dlouhodobě ukazuje, že členské státy včetně ČR nemají nastavený systematický monitoring dopadů GPP.⁶³

Podle NSVZ v ČR v minulosti strukturovaná data odrážející vývoj odpovědných veřejných zakázek, kam spadá i GPP, nebyla systematicky získávána, jejich sběr teprve probíhá a související monitoring a vyhodnocování je jedním z cílů APUN.⁶⁴

Nedostatečné expertní kapacity a roztržštěnost kompetencí

Napříč členskými státy EU obecně chybí odpovídající nástroje a školení, které by pomohly zvýšit povědomí a dovednosti veřejných zadavatelů při zavádění GPP do zadávacích postupů. Rovněž chybí informovanost o úspěšných projektech a sdílení znalostí o osvědčených postupech v oblasti GPP v jednotlivých členských státech.⁶⁵

NSVZ v českém kontextu vyzdvihuje potřebu vzdělávání expertů v celém projektovém cyklu s tím, že různé odbornosti jsou v současnosti často zcela izolovány.⁶⁶ Různé aspekty stavebnictví zároveň v českém prostředí patří do kompetence několika ministerstev: Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO), Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR), Ministerstvo dopravy (MD), Ministerstvo životního prostředí (MŽP) a Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV). Tato situace komplikuje celistvý pohled na stavební zakázky včetně uplatňování kritérií GPP.⁶⁷

---

⁶² [Green Public Procurement: Recommendations for the EU Public Procurement Directive](#) (EEB, březen 2025)

⁶³ EU: [Green public procurement: a key to decarbonizing construction and road transport in the EU](#) (SEI, February 2023); ČR: [Národní strategie veřejného zadávání v České republice pro období 2024-2028 - Ministerstvo pro místní rozvoj](#) (MMR, únor 2024), str. 44

⁶⁴ [Národní strategie veřejného zadávání v České republice pro období 2024-2028 - Ministerstvo pro místní rozvoj](#) (MMR, únor 2024), str. 36 a 44

⁶⁵ [Green public procurement in construction - Driving public purchase towards truly green construction products and materials](#) (Ramboll, 2024)

⁶⁶ [Národní strategie veřejného zadávání v České republice pro období 2024-2028 - Ministerstvo pro místní rozvoj](#) (MMR, únor 2024), str. 79-80

⁶⁷ Ibid.

5. Prioritní opatření na úrovni EU

Propojení se sektorovou legislativou

Jak bylo popsáno k kapitole 2 (Politický a legislativní rámec pro veřejné zakázky v EU), několik právních předpisů EU týkajících se průmyslových materiálů a stavebnictví (ESPR, CPR, IDDA, PPD) má potenciál harmonizovat vykazování emisní náročnosti a **stanovit jasná, dosažitelná a ambiciózní kritéria udržitelnosti** (mimo jiné zabudované emise a cirkularitu) pro projekty a jednotlivé materiály napříč EU. To může vést ke sjednocení postupů mezi členskými státy a zefektivnění GPP jako podpůrného nástroje evropské legislativy v oblasti dekarbonizace a cirkulární ekonomiky.

Evropská komise by měla mimo jiné **přijmout jasné definice oceli** (a potenciálně dalších materiálů) s nízkými a nulovými emisemi, které budou plně transparentní z hlediska metodiky výpočtu emisí skleníkových plynů a zároveň kompatibilní s ostatními mezinárodními standardy. Tyto definice by měly být zohledněny v připravovaných aktech v přenesené pravomoci v rámci nařízení ESPR, jejichž přijetí se očekává od druhé poloviny roku 2026 a dál (železo a ocel: konec roku 2026, hliník: během roku 2027 a cement během roku 2029, pokud nebude nově regulováno dle nového CPR do konce roku 2028).

Povinné uplatnění kvalitativních kritérií

Revize směrnic o veřejném zadávání, jejíž návrh Komise plánuje na rok 2026, by se měla zaměřit na **vytvoření jasné definice principu MEAT, včetně povinného uplatnění souvisejících kvalitativních kritérií** a tím i faktického vyloučení jediného kritéria nejnižší ceny. Pro případy zakázek, kde princip MEAT nelze efektivně uplatnit, by revidovaná směrnice mohla uvádět konkrétní výjimky nebo by jednotliví dodavatelé měli mít povinnost po vzoru Dánska jasně vysvětlit, proč nemohou kvalitativní kritéria zahrnout. Vedle posílení principu a jasnější definice MEAT je také třeba rozšířit a harmonizovat nástroje pro digitalizaci a posouzení životního cyklu (např. BIM, EPD a související nástroje pro výpočet nákladů životního cyklu, takzvaný LCC z angl. life cycle costing).⁶⁸

---

⁶⁸ [Green Public Procurement: Recommendations for the EU Public Procurement Directive](#) (EEB, březen 2025)

Jasný a přehledný monitoring

Je potřeba **harmonizovat metody monitorování a podávání zpráv** na úrovni EU se současnými systémy monitorování na úrovni členských států, což umožní získat komplexní přehled o současných postupech při uplatňování GPP, porovnávat praxi ve členských státech i mezi nimi a podpořit veřejné zadavatele při přijímání informovanějších politických rozhodnutí.⁶⁹

Vylepšený monitorovací systém může poskytnout podklady pro analýzu úspor nákladů, vytváření pracovních míst a dalších širších ekonomických dopadů spojených s udržitelnými postupy zadávání veřejných zakázek, a umožní kvantifikovat ekonomický dopad GPP, což může posílit motivaci jejich větší uplatňování.⁷⁰

---

⁶⁹ [Buy better to build better – Driving public purchase towards green construction products](#) (ECOS, listopad 2024)

⁷⁰ [Green Public Procurement of cement and steel in the EU: An overview of the state of play](#) (Bellona, říjen 2024)

6. Návrh prioritních opatření na úrovni ČR

V příštích letech můžeme očekávat mnoho novinek na poli veřejného zadávání a související legislativy na úrovni EU, které v podobě směrnic nebo nařízení dopadnou i na ČR. Dobrovolná kritéria GPP Evropské komise a ustanovení CPR a ESPR mezitím vybízejí k proaktivitě a ambicióznějšímu přístupu nad rámec povinných požadavků, např. vytváření specializovaných center pro veřejné zadávání, vývoj nástrojů pro výpočet LCA nebo stanovení konkrétních kritérií pro jednotlivé materiály a výrobky ve spolupráci s dodavateli. Všechny tyto aktivity na úrovni států či samospráv povedou nejen k lepší připravenosti na přicházející evropskou legislativu, ale zároveň mohou významně motivovat a podporovat místní výrobce a dodavatele klimaticky šetrných materiálů a výrobků. Inspirací mohou být příklady z jednotlivých evropských zemí i z ČR v příloze tohoto dokumentu.

Národní implementace GPP

1. Nastavení strategických cílů pro GPP na národní úrovni

Gestor: Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR)

Spolupráce: MŽP, MPO, MD, MZe, ČKAIT, NKÚ, ÚOHS

Časový rámec: 2025–2027 (v návaznosti na implementaci Akčního plánu pro udržitelné nakupování)

Popis: Pro efektivní implementaci GPP do běžné praxe je třeba nastavit **dlouhodobé národní cíle pro GPP v klíčových odvětvích včetně stavebnictví**, které budou vysílat předvídatelný signál trhu a zároveň pomáhat zadavatelům identifikovat strategické oblasti, lépe plánovat své rozpočty a efektivně přidělovat zdroje. Národní cíle pro podíl veřejných zakázek, které zohledňují environmentální a klimatická kritéria jako necenové hodnotící faktory (např. 25 % do roku 2026 a 50 % do roku 2030), by měly odrážet cíle na úrovni EU a měly by být postupně zaváděny a přizpůsobovány kapacitám menších místních a regionálních orgánů, které zadávají velkou část stavebních projektů.⁷¹

---

⁷¹ [The State of the European Steel Transition: Civil society charts clear pathway to green steel ahead of EU steel and metals action plan](#) (koalice autorů, březen 2025)

Nad rámec stanovení strategických cílů pro uplatňování necennových kritérií v GPP některé evropské státy zavedly dobrovolné cíle (nad rámec EU legislativy) pro **minimální kritéria a standardy** pro konkrétní materiály nebo projekty, jejichž příklady lze nalézt v Příloze.

Nastavení národních strategických cílů v oblasti GPP by mělo být úzce propojeno s komplexním systémem **monitoringu** veřejných zakázek. Tento systém by měl shromažďovat data včetně uplatňování necennových kritérií, na jejichž základě lze vyhodnocovat splnění dílčích cílů v národních strategiích i požadavků na úrovni EU a analyzovat ekonomické dopady, jak je popsáno v 5. kapitole.

2. Budování kapacit na straně zadavatelů veřejných zakázek

Gestor: Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR)

Spolupráce: MŽP, MPO, MD, MZe, ČKAIT, NKÚ, ÚOHS

Časový rámec: 2025–2027 (v návaznosti na implementaci Akčního plánu pro udržitelné nakupování)

Popis: Pro efektivnější uplatnění GPP v praxi nestačí pouze posílit stávající dobrovolná environmentální kritéria, např. pro uplatnění nízkoemisních materiálů, musí být zajištěna také odpovídající podpora zadavatelů veřejných zakázek. K tomu je zapotřebí poskytnout jasný mandát a zadání pro veřejné zadavatele a zajistit odpovídající finanční podporu.⁷²

Na základě zkušeností ze zahraničí se pro tento účel osvědčilo **vybudování centra, národní agentury či odborného střediska pro GPP**,⁷³ např. PIANOo v Nizozemsku a Švédská agentura pro veřejné zakázky SPA ve Švédsku. PIANOo i SPA mají za úkol navazovat na národní strategii GPP a poskytovat podporu všem orgánům veřejné správy prostřednictvím školení, budování kapacit, sdílení znalostí a monitorování.⁷⁴ Veřejní zadavatelé s omezenými časovými kapacitami na vypracování veřejných zakázek se mohou obrátit na národní centrum pro GPP a požádat o poskytnutí např. kritérií udržitelnosti pro jednotlivé materiály ve stavebnictví nebo doporučení optimálního nástroje pro výpočet LCA. Tato praxe v důsledku zvyšuje motivaci i ochotu veřejných zadavatelů uplatňovat kritéria GPP.⁷⁵

---

⁷² [Green Public Procurement of cement and steel in the EU: An overview of the state of play](#) (Bellona, říjen 2024)

⁷³ [Buy better to build better – Driving public purchase towards green construction products](#) (ECOS, listopad 2024)

⁷⁴ [Green Public Procurement of cement and steel in the EU: An overview of the state of play](#) (Bellona, říjen 2024)

⁷⁵ Ibid.

Na úrovni ČR může funkci podobného centra plnit **Portál o veřejných zakázkách**⁷⁶ a **Platforma veřejného zadávání**.⁷⁷ Národní strategie veřejného zadávání v ČR v oblasti vzdělávání veřejných zadavatelů ve stavebnictví definuje následující cíle:⁷⁸

- **Analýza stávající praxe zadavatelů** ve vztahu k formulaci zadávacích podmínek (dobré i špatné praxe) a případná standardizace vzoru zadávací dokumentace pro možnost budoucího zohlednění při vytváření metodik a vzorů.
- **Vytvoření metodiky pro integraci principů udržitelnosti** (ESG a taxonomie) do veřejných zakázek ve stavebnictví s cílem poskytnout praktická vodítka, jak připravit a realizovat environmentálně udržitelné projekty.
- **Školení zadavatelů, projektantů a dodavatelů** ve využívání inovativních postupů a nástrojů.
- **Analýza existující smluvní praxe** a vytvoření pracovní skupiny pro smluvní podmínky s cílem identifikovat vhodná opatření, např. vytváření doporučení a vzorových smluvních klauzulí na podporu dobré praxe a na integraci nových postupů, resp. seznamu nežádoucích ustanovení pro různé skupiny zadavatelů (velcí zadavatelé, sektoroví zadavatelé a malí zadavatelé bez odborného aparátu, zejména obce).

V rámci plnění těchto úkolů je třeba poskytnout **veřejným zadavatelům podporu** v podobě školení a certifikací, konzultací, databází GPP kritérií, nástrojů (LCA, LCC, EPD databáze, BIM atd.) a podporu v implementaci GPP napříč stavebními projekty (včetně zahrnutí předběžných tržních konzultací, oslovení trhu pro využití referenčních návrhů zakázek a zahrnutí finančních aktérů do procesu od samého začátku).⁷⁹ Vedle veřejných zadavatelů by se aktivity rovněž měly zaměřovat na osvětu a **poskytování podpory soukromým subjektům** soutěžícím ve veřejných zakázkách, kteří se zajímají o splnění necenových kritérií. Zejména pro MSP je třeba zaručit dostatečnou podporu a pomoci jim překonat dodatečnou administrativní zátěž.

Metodika pro integraci principů udržitelnosti by vedle oblastí ESG a taxonomie měla odrážet také výše popsanou legislativu na úrovni EU v oblasti veřejných zakázek (PPD, IDAA) a odvětvovou legislativu (ESPR, CPR, EPBD). Vzniklá metodika by měla obsahovat konkrétní znění technických požadavků a hodnotících kritérií pro zadávací dokumentaci, ideálně založenou na principech jako je Performance Design & Build. Současně by měla vzniknout její zjednodušená verze určená pro malé projekty a veřejné zadavatele s omezenou kapacitou pro přípravu složité dokumentace. Ta by měla obsahovat přehlednou sadu volitelných kritérií, která lze snadno aplikovat na konkrétní projekt a usnadnit tak vyhodnocení nabídek.⁸⁰

---

⁷⁶ [Portál o veřejných zakázkách](#) (MMR)

⁷⁷ [Platforma veřejného zadávání](#) (MMR)

⁷⁸ [Národní strategie veřejného zadávání v České republice pro období 2024-2028](#) (MMR, únor 2024)

⁷⁹ [Green Public Procurement: Recommendations for the EU Public Procurement Directive](#) (EEB, březen 2025)

⁸⁰ [Zero Carbon Roadmap – Cesta ke klimaticky neutrálním budovám v České republice](#) (CZGBC, 2023)

Rozhodující trhy pro nízkoemisní průmyslové materiály a výrobky

3. Podpora revize stávajících norem

Gestor: MMR, MPO

Spolupráce: Česká agentura pro standardizaci

Časový rámec: 2026-2030

Popis: S ohledem na vývoj odvětvové legislativy (např. ESPR, CPR) a ve spolupráci s mezinárodními partnery (např. Německo) je třeba revidovat stávající normy ČSN pro cement, beton a ocel jako stavební materiály, jejichž nízkoemisní varianty nabízejí nejvýznamnější emisní úspory. Cílem by měl být posun od preskriptivních k výkonnostním normám. Na základě revize a aktualizace národních norem by měly být vytvořeny technické podklady a databáze s parametry LCA a EPD pro běžně používané stavební materiály (beton, ocel, dřevo), včetně příkladů vhodného zadání ve veřejných zakázkách (souběžně s budováním expertních kapacit veřejných zadavatelů).

V současnosti neexistují obecně přijímané normy a označení pro nízkoemisní ocel, cement ani beton a jejich vývoj teprve probíhá jako součást CID, IDAA a odvětvové legislativy (CPR, ESPR) a zároveň mezinárodních iniciativ.

Ve stavebnictví jde zejména o:

- **Industrial Deep Decarbonisation Initiative**, která se zavázala k vytváření nových hodnotových řetězců, trhů a technických norem pro nízkoemisní stavební materiály s cílem podpořit veřejné a soukromé zadávání zakázek na ekologické průmyslové výrobky, a zajistit jejich provádění na státní úrovni. Zaměřuje se na aktivity od zveřejňování zabudovaných emisí ve stavebních materiálech (ocel, cement) po veřejné nákupy nízkoemisních materiálů.⁸¹
- **First movers coalition**, která poskytla definice pro cement a beton s téměř nulovými emisemi.⁸²
- **International energy agency (IEA)**, která ve své studii G7 v roce 2022 navrhla přístup k definování nízkoemisního cementu a oceli.⁸³
- **Responsible Steel, LESS**: Responsible Steel navrhla standardní definici pro zelenou ocel,⁸⁴ podobná norma (LESS – Low Emission Steel Standard) vznikla i v Německu.⁸⁵

---

⁸¹ [Industrial Deep Decarbonisation Initiative \(UNIDO\)](#)

⁸² [First Movers Coalition \(WEF\)](#)

⁸³ [Achieving Net Zero Heavy Industry Sectors in G7 Members \(IEA, květen 2022\)](#)

⁸⁴ [Responsible Steel](#)

⁸⁵ [LESS green steel standard \(GMK, duben 2024\)](#)

- **Global Cement and Concrete Association (GCCA) a Concrete Sustainability Council (CSC):** GCCA nedávno zveřejnila Low Carbon Ratings (LCR) jako celosvětový systém pro hodnocení udržitelnosti cementu a betonu,⁸⁶ certifikační systém pro hodnocení cementu a betonu nabízí také CSC.

Česká republika může pomocí aktivního zapojení do těchto iniciativ a díky podpoře pilotních projektů uplatňujících podobné normy či označení získávat první zkušenosti s jejich zaváděním. To pomůže budovat potřebné dovednosti u zadavatelů a dalších zúčastněných stran, stejně jako mohou být identifikovány překážky a nastaveny mechanismy pro jejich překonání.

4. Prohloubení spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem a podpora pilotních projektů

Gestor: MPO

Spolupráce: MMR, MŽP, MF, výzkumné ústavy, soukromý sektor

Časový rámec: 2026-2028

Popis: Členské státy by měly aktivně využívat své veřejné instituce k realizaci vzorových stavebních projektů s využitím nízkoemisních materiálů. Tím se mohou stát lídry v transformačním úsilí, vyslat jasný signál trhu a demonstrovat, že jsou připraveny nést rizika a mají důvěru v nízkoemisní výrobky – čímž zároveň podpoří důvěru v soukromém sektoru. Jak bylo popsáno v podkapitole se zaměřením na automobilový průmysl, veřejné zadávání může sloužit jako pozitivní impuls pro trh a v mezidobí vývoje evropského rámce pro GPP a sektorové legislativy má potenciál motivovat soukromý sektor pro vyšší využití nízkoemisních materiálů a snížení investičních a dalších rizik jak v oblasti výroby materiálů, tak v případě navazujících odvětví jako stavebnictví a automotive. Vedle koordinace na národní úrovni je důležité také rozšířit spolupráci v rámci regionu Střední a východní Evropy (CEE), který se významně podílí na výrobě i spotřebě betonu (cementu) a oceli.⁸⁷ Cílem je propojit nabídku a poptávku po nízkoemisních variantách těchto výrobků napříč celým regionem, a zároveň zajistit koordinaci v oblasti klíčových vstupů pro nízkoemisní průmyslovou výrobu, jako jsou obnovitelný vodík, doprava a technologie CCU/CCS.⁸⁸

Jednou z klíčových oblastí je vyzdvižení **GPP jako nákladově efektivního nástroje** pro podporu trhů s nízkoemisními materiály, zejména v době omezených veřejných rozpočtů. Studie zaměřené na posouzení nákladů spojených s GPP ukazují, že dodatečné náklady související s použitím nízkoemisních stavebních materiálů, jako je

⁸⁶ [World's first Low Carbon Ratings system for Cement and Concrete launches](#) (GCCA, duben 2025)

⁸⁷ CEE se podílí na produkci oceli v EU přibližně z 20 % a na výrobě cementu zhruba jednou třetinou. Zároveň zůstává významným odběratelem těchto materiálů – v roce 2023 CEE tvořil přibližně třetinu spotřeby oceli i cementu v EU. Zdroj: [Leveraging Green Public Procurement for Transforming Steel and Cement Production in Central and Eastern Europe](#) (EPG, květen 2025)

⁸⁸ [Leveraging Green Public Procurement for Transforming Steel and Cement Production in Central and Eastern Europe](#) (EPG, květen 2025)

ocel nebo cement (beton), jsou minimální: výzkum Brussels School of Governance uvádí rozmezí **0,2 a 0,5 procenta**,⁸⁹ případová studie výstavby školy v Curychu, zpracovaná společností Ramboll, uvádí **nárůst nákladů o 1 %** v porovnání se snížením emisí o 17 %.⁹⁰

Pilotní projekty veřejných budov, kde budou systematicky uplatněna GPP kritéria (např. nízkoemisní beton a ocel, dřevo, LCC přístup atd.) mohou sloužit jako podklady pro vypracování vzorové praxe a jako datový základ pro vývoj příslušných návodů pro veřejné zadavatele. Paralelně se nabízí také cesta podpory zavádění a rozšiřování **dobrovolných dohod** mezi klíčovými progresivními aktéry v jednotlivých odvětvích s cílem překonat překážky bránící zavádění cirkulárních a nízkoemisních řešení, včetně vyššího využití nízkoemisních materiálů. Inspirací v tomto směru je zejména Nizozemsko s konceptem Nizozemských Zelených Dohod (Dutch Green Deals), úspěšně odzkoušených v praxi, kdy mezi lety 2011-2024 vzniklo 238 projektů propojujících více než 1800 partnerských stran.⁹¹ INCIEN v současné době připravuje první „[Bohémskou dohodu](#)“ pro bytovou výstavbu s využitím nízkoemisních materiálů a prvků cirkulárního designu, která má ambice poskytnout příklad dobré praxe, propojit soukromé a veřejné zúčastněné strany a přispět ke škálování podobných projektů díky vytvoření vzorové zadávací dokumentace.

5. Nastavení finanční podpory a jiných pobídek pro použití nízkoemisních materiálů v GPP

Gestor: MPO

Spolupráce: MŽP, MF, SFPI, SFŽP

Časový rámec: 2026–2028

Popis: Správné nastavení finanční podpory může pomoci vyrovnat dodatečné náklady, které v krátkodobém horizontu vznikají v souvislosti s nízkoemisními a cirkulárními materiály a výrobky v důsledku nutnosti budovat nové hodnotové řetězce a infrastrukturu a využívat nové technologie.

CZGBC v Zero Carbon Roadmap zmiňuje finanční pobídky jako obzvláště cenný nástroj pro rozšíření jasně definovaného „typu“ materiálů šetrných ke klimatu, včetně nízkouhlíkových materiálů jako ocel (beton) a cement. Konkrétními nástroji mohou být např. **slevy na dani** nebo **přímé dotace** pro výrobce a zadavatele využívající nízkoemisní materiály ve veřejných zakázkách. Dalším cestou může být vytvoření **systému kreditů**, jako jsou **prémie** za používání nízkoemisních materiálů nebo **pokuty** v opačném případě, nebo prostřednictvím daně z využívání zdrojů, díky nimž lze získat výhody jako finanční úspory nebo větší přijetí ze strany zákazníků. Další možností je

---

⁸⁹ [Public Procurement of Steel and Cement for construction Assessing the potential of lead markets for green steel and cement in the EU](#) (Brussels School of Governance, 2024)

⁹⁰ [Green Public Procurement in Construction Driving public purchase towards truly green construction products and materials](#) (Ramboll, listopad 2024)

⁹¹ [Green Deals](#) (Státní služba pro podnikání v Nizozemsku, prosinec 2024)

rozšíření systému bonifikace v dotačních programech.⁹² Agora v doporučeních pro implementaci GPP v Německu navrhuje zavedení systému kreditů nebo bonusů pro společnosti nebo vlastníky budov, kteří splňují kritéria pro využití vysokého podílu recyklovaných materiálů, podobný systém by přitom mohl být aplikován na podporu poptávky po nízkoemisních materiálech. Agora jako zdroj finančních odměn navrhuje vytvoření fondu financovaného z plateb společností, které daná kritéria nesplňují.⁹³

MPP na základě analýzy mezinárodní dobré praxe zmiňuje tři typy finančních pobídek pro podporu nízkoemisních materiálů a výrobků, které jsou klíčové pro motivaci dodavatelů stavebních materiálů a stavebních firem k investicím do technologií dekarbonizace.⁹⁴

- **Hodnocení výkonu firem:** Například v Nizozemsku funguje CO2 Performance Ladder, který umožňuje poskytnout fiktivní slevu na nabídkové ceny na základě úrovně klimatických ambicí projektu (a také organizace).⁹⁵
- **Odměna za snižování uhlíku:** Švédská dopravní správa uděluje dodavatelům bonus až do výše 1 % z celkové hodnoty kontraktu za každou tunu CO2 emisí, které se podaří snížit pod stanovenou maximální hranici. Výpočty ověřují nezávislé certifikované instituce a v případě nesplnění slibů o snížení emisí jsou uplatněny sankce.
- **Pobídky pro výrobky a technologie:** Ve Spojených státech navrhovaná novela zákona Buy Clean California Act má za cíl vytvořit maximální emisní limity potenciálu globálního oteplování (GWP) pro stavební výrobky včetně oceli a cementu. Veřejní zadavatelé by podle novely uplatnili fiktivní slevu na nabídky s GWP použitých materiálů nižším než průměrná kvalifikovaná nabídka.

V souvislosti s podporou konkrétních stavebních materiálů Evropská komise plánuje v roce 2025 vypracovat prioritně označení pro nízkoemisní výrobky pro ocel (pro kterou má JRC v polovině roku 2025 vypracovat studii). Označení pro cement se očekává v rámci nařízení o stavebních výrobcích (CPR) spolu se souvisejícím podáním žádosti o standardizaci. Cílem je, aby členské státy mohly označení využít při navrhování daňových pobídek a dalších režimů podpory v souladu s **pravidly státní podpory** (State aid rules), jejíž nový rámec (CISAF) byl představen 25. června 2025. Prioritami nového rámce jsou mimo jiné podpora dekarbonizace stávajících výrobních kapacit a snížení rizika investic do projektů dekarbonizace a podpory cirkulární ekonomiky.⁹⁶

---

⁹² [Zero Carbon Roadmap – Cesta ke klimaticky neutrálním budovám v České republice \(CZGBC, 2024\)](#)

⁹³ [Creating markets for climate-friendly basic materials \(Agora, červenec 2024\)](#)

⁹⁴ [Low Carbon Concrete and Construction: A Review of Green Public Procurement Programmes \(MPP, June 2022\), str. 8-9](#)

⁹⁵ [CO2 Performance Ladder](#)

⁹⁶ [New State aid framework enables support for clean industry \(Evropská komise, 25. června 2025\)](#)

Příloha 1: Příklady dobré praxe v EU a ČR

EU: Národní úroveň

Nizozemsko

Nizozemsko je jednou z předních zemí v rozvoji GPP. Stanovuje minimální prahové hodnoty, které brání zahrnutí výrobků s vysokým klimatickým dopadem do výběrového řízení a zároveň odměňuje dodavatele, kteří dobrovolně snižují své emise. Žebříček výkonnosti CO₂ Performance Ladder (CO2PL) je příkladem moderního nástroje, který zadavatele jasně motivuje ke snižování emisí uhlíku při zadávání veřejných zakázek.⁹⁷ Jde o certifikační systém, který organizacím pomáhá snižovat emise CO₂. Motivuje společnosti k systematickým a účinným krokům směrem k udržitelnosti tím, že začleňuje snižování emisí CO₂ do svých obchodních činností a projektů. CO2PL poskytuje organizacím certifikáty, které fungují jako konkurenční výhoda oproti ostatním účastníkům ve veřejné soutěži a zároveň mohou být spojeny s finančním zvýhodněním.⁹⁸ Kromě podpory odborného centra PIANOo umožňuje software DuboCalc, který vyvinul Rijkswaterstaat, rychlé výpočty prostřednictvím LCA spotřeby energie a materiálů.⁹⁹

Nad rámec veřejného zadávání v Nizozemsku existuje iniciativa Betonakkoord, která má za cíl mimo jiné prosazovat větší udržitelnost v oblasti betonu, například formou snižování emisí CO₂ a vyšší míry cirkularity.¹⁰⁰ V roce 2024 vznikla koalice developerů, investorů a stavebních společností, jejíž účastníci se zavázali stavět výhradně z nízkoemisního betonu na základě společně stanovených emisních prahů.¹⁰¹

Irsko, Německo a Finsko

Poměrně ambiciózní kritéria nedávno zavedlo Irsko, které při zadávání veřejných zakázek požaduje minimálně 30% náhradu slínku pro betonové výrobky, používání environmentálních prohlášení o produktu (EPD) a omezení používání uhlíkové náročného cementu CEM-I pro všechny veřejné a státní stavby s platností od září 2024. Německý systém hodnocení udržitelných budov BNB stanovuje maximální prahovou

---

⁹⁷ [Buy better to build better – Driving public purchase towards green construction products](#) (ECOS, listopad 2024)

⁹⁸ [CO2 Performance Ladder](#)

⁹⁹ [Green public procurement: a key to decarbonizing construction and road transport in the EU](#) (SEI, únor 2023)

¹⁰⁰ [Betonakkoord.nl](#)

¹⁰¹ [‘It is not complicated to ensure CO2 reduction in concrete’](#) (Duurzaam Gebouwd, březen 2025)

hodnotu 66 kg CO₂e/ m² za rok pro federálně zadávané stavební práce, přičemž pro získání vyššího skóre pro dodavatele jsou stanoveny dvě ambicióznější výkonnostní třídy. V případě veřejných zakázek na větrné elektrárny v Německu je zároveň požadavek využít pro betonové základy nízkoemisní cement typu CEM III (doplnit zdroj). Ve Finsku dobrovolná kritéria GPP ve stavebnictví uvádějí, že konstrukce a výplně otvorů mají být navrženy tak, aby 10 % jejich hmotnosti tvořily nízkouhlíkové recyklované nebo obnovitelné materiály.¹⁰²

EU: Městská úroveň

Curych

Město Curych má jedny z nejrozsáhlejších a nejpokročilejších požadavků na GPP v Evropě. Na základě výsledků úspěšné spolupráce s místním výrobcem recyklovaného betonu byl například již před 20 lety zaveden požadavek pro minimální podíl 25 % recyklovaného kameniva v betonu v nových budovách za účelem snížení spotřeby materiálu a souvisejících dopadů těžby šterku na využívání půdy. Město zároveň podporuje nahrazení slínku v cementu doplňkovými cementářskými materiály (SCM, např. popílkem a mletou granulovanou vysokopecní struskou), a od roku 2013 upřednostňuje používání cementu CEM III/B s významným podílem SCM.¹⁰³ Mezi lety 2016-2021 tvořil beton s cementem typu CEM III/B přibližně dvě třetiny celkové spotřeby betonu v Curychu a od roku 2020 se tento poměr zvýšil až na 80 %, což vedlo k významnému snížení emisí.¹⁰⁴

Paříž a Helsinky

Paříž v roce 2018 iniciovala uzavření rámcové dohody o demoličních pracích a dekonstrukcích, do které se zapojily tři orgány veřejné správy v rámci jediného výběrového řízení. Požadavky na veřejnou zakázku obsahují vedle ceny například i požadavky na stanovení způsobu nakládání s odpady ze staveniště a jejich sledování od výroby až po likvidaci.

Zkušenosti z Helsinek poukazují na nezbytné budování interních kapacit a spolupráce napříč městskými částmi pro začlenění cirkulárního způsobu práce do hodnotového řetězce stavebních projektů. Město vypracovalo soubor pokynů, kontrolních seznamů a vzorových dokumentů pro všechny veřejné zakázky na demolice a rekonstrukce s cílem zajistit kvalitu životního prostředí a bezpečnost práce pro různé fáze demoličních projektů, včetně zadávání zakázek na odborné služby (např. mapování demolice, plánování projektu a inspekční služby) a zadávání zakázek na dodavatele demoličních prací. Mezi požadavky na dodavatele patří to, aby minimálně 70 % odpadu vzniklého

---

¹⁰² [Buy better to build better – Driving public purchase towards green construction products](#) (ECOS, listopad 2024)

¹⁰³ Ibid.

¹⁰⁴ [Recycled concrete and low-carbon cement](#) (Agora, prosinec 2022)

na staveništi bylo recyklováno nebo znovu použito jako materiál. Kromě toho se musí odděleně sbírat a recyklovat kov, sklo, sádrokarton, dřevo, beton a cihly, střešní lepenka a asfalt.¹⁰⁵

Vídeň

Ve Vídni bylo při výstavbě 3 000 nových bytových jednotek použito 1 milion tun vytěžené zeminy a kameniva, které byly získány, vyčištěny a rozdrčeny na místě. Toho město dosáhlo díky zapojení odborníků už na začátku životního cyklu budov, ve fázi programování, plánování a realizace. Zajišťováním realizačních projektů, poradenskou činností, dodávkami zachráněných komponentů a vytvářením pilotních projektů a prototypů Vídeň demonstruje stavební, architektonický a umělecký přínos budov jakožto úložišť materiálů nebo materiálových bank.¹⁰⁶

Berlín

V Berlíně je veřejný sektor povinen při stavebních zakázkách nad 50 000 EUR zohledňovat environmentální kritéria. Od roku 2016 byly ekologické požadavky začleněny do 15 skupin výrobků, přičemž jejich počet dále roste. Podle studie Öko-Institutu by město mohlo ročně ušetřit až 38 milionů EUR díky využívání ekologicky šetrných výrobků a služeb. GPP navíc mohou snížit emise skleníkových plynů až o 47 %, tedy z 757 000 na 355 000 tun CO₂ ekvivalentu ve srovnání s běžnými postupy zadávání veřejných zakázek.¹⁰⁷

Tallinn

Město Tallinn zahájil inovativní stavební projekt na výstavbu cirkulárního centra, které by od základů zohledňovalo principy cirkulární ekonomiky. Díky otevřenému výběrovému řízení a předběžným tržním konzultacím s cílem posoudit dostupnost a proveditelnost požadovaných řešení bylo možné oslovit široké spektrum dodavatelů a zároveň zahrnout specifické požadavky v oblasti cirkulární ekonomiky včetně opětovně využitých, recyklovaných a nízkoemisních stavebních materiálů a využití metody BIM. Tyto informace byly zohledněny v technické a zadávací dokumentaci, čímž bylo zajištěno sladění tržních možností a ambicí v oblasti udržitelnosti.¹⁰⁸

---

¹⁰⁵ [Green Public Procurement of cement and steel in the EU: An overview of the state of play](#) (Bellona, říjen 2024)

¹⁰⁶ Ibid.

¹⁰⁷ [Berlin: Ecological procurement protects the environment and the budget](#) - Öko Institut (říjen, 2015)

¹⁰⁸ [Circular and low-carbon procurement of construction materials - City of Tallinn, Estonia](#) (Evropská komise)

Česká republika

Jihomoravský kraj - léčebna pro děti s respiračním onemocněním

Na základě zpětné vazby od trhu v podobě předběžných tržních konzultací Jihomoravský kraj zahájil postup kombinující soutěžní řízení s vyjednáváním a architektonickou soutěží, aby uchazečům poskytl příležitost přijít s inovativními a efektivními řešeními a maximalizovat tak přidanou hodnotu zakázky. Zadavatel **stanovil pevnou cenu zakázky** a rozhodl o výběru dodavatele pouze na základě kvalitativních kritérií. **Vybraný uchazeč nabídl několik udržitelných řešení, včetně opakovaně použitelných (nebo plně recyklovatelných) komponentů hlavní konstrukce a řešení interiéru, které umožňují jednoduché úpravy dispozice v budoucnu.**¹⁰⁹

NKÚ - Výstavba nového sídla s nejnižšími náklady životního cyklu

Nejvyšší kontrolní úřad se při stavbě nového sídla řídil ambicí postavit vlastní administrativní budovu s nejnižšími náklady celého životního cyklu. Hodnotící kritéria byla tvořena z **60 % nabídkovou cenou**, z **25 % náklady na provoz a obnovu technických zařízení budovy** a z **15 % kvalifikací a zkušeností členů realizačního týmu**. Pro účely hodnocení byla speciálně pro tento konkrétní projekt vypracovaná Metodika výpočtu nákladů životního cyklu, která zahrnovala výpočet vybraných nákladů na provoz a obnovu sídla NKÚ na období 30 let užívání. Zároveň v projektu byly využity metody Design-Build, BIM a standardizované smluvní podmínky FIDIC.¹¹⁰

Smíchov City - Nové sídlo České spořitelny

Projekt sídla České spořitelny v oblasti soukromého zadávání nabízí inspiraci pro uplatnění konkrétních kritérií pro nízkoemisní materiály a výrobky v zadávací dokumentaci, díky kterým je možné významně snížit emise a zároveň zachovat všechny kvalitativní požadavky. Česká spořitelna v zadávací dokumentaci uvedla **specifické emisní prahové hodnoty pro beton v podobě maximální hranice kg CO₂ na m³ betonu**, ověřované oproti **EPD certifikátu** ze strany dodavatele, což v praxi vyloučilo využití vysoko emisních variant.¹¹¹

---

¹⁰⁹ [Sustainable Procurement of the Year 2021](#) (Procura+ Awards, 2021)

¹¹⁰ [Výstavba nového sídla s nejnižšími náklady životního cyklu, Nejvyšší kontrolní úřad, 2020](#) (Portál o veřejných zakázkách)

¹¹¹ [Smíchov City – Jih](#) (Sekyra Group)

Příloha 2: Vybraná literatura

- [Green Public Procurement: Recommendations for the EU Public Procurement Directive](#) (EEB, březen 2025)
- [The State of the European Steel Transition: Civil society charts clear pathway to green steel ahead of EU steel and metals action plan](#) (koalice autorů, březen 2025)
- [Buy better to build better – Driving public purchase towards green construction products](#) (ECOS, listopad 2024)
- [Green public procurement in construction - Driving public purchase towards truly green construction products and materials](#) (Ramboll, 2024)
- [Green Public Procurement of cement and steel in the EU: An overview of the state of play](#) (Bellona, říjen 2024)
- [Creating markets for climate-friendly basic materials](#) (Agora, červenec 2024)
- [Public Procurement of Steel and Cement for construction Assessing the potential of lead markets for green steel and cement in the EU](#) (Brussels School of Governance, 2024)
- [Národní strategie veřejného zadávání v České republice pro období 2024-2028](#) (MMR, únor 2024)
- [Paving the Way: Policy Action in the European Union, China and the United States for Automotive Circularity](#) (WEF, leden 2024)
- [Green public procurement: a key to decarbonizing construction and road transport in the EU](#) (SEI, únor 2023)
- [Zero Carbon Roadmap – Cesta ke klimaticky neutrálním budovám v České republice](#) (CZGBC, leden 2023)
- [Low Carbon Concrete and Construction: A Review of Green Public Procurement Programmes](#) (MPP, June 2022), str. 8-9

Studie

Vytvoření „rozhodujících trhů“ pro nízkoemisní výrobky a materiály –
Překážky a příležitosti zelených veřejných zakázek

Vypracoval

Institut Cirkulární Ekonomiky, z.ú. (INCIEN)
Hyberská 998/4, 110 00 Nové Město
incien.org

Autoři

Tadeáš Rulík, tadeas.rulik@incien.org
Benjamin Hague, benjamin.hague@incien.org

Finanční podpora

European Environmental Bureau (EEB)

Přestože tuto studii podpořila European Environmental Bureau, odpovědnost za informace a názory uvedené ve studii nesou její autoři. European Environmental Bureau není zodpovědná za jakékoli použití informací, které jsou v ní obsaženy nebo vyjádřeny.

Citujte prosím jako:

INCIEN (srpen 2025): Vytvoření „rozhodujících trhů“
pro nízkoemisní výrobky a materiály –
Překážky a příležitosti zelených veřejných zakázek

Verze 1.0, srpen 2025

